

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od pesterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depil saj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Somišljeniki!

Dne 10., 12. in 14. t. m. se vrše dopolnilne volitve v mestni zastop Ljubljanski. Kakor vsako leto, tako tudi letos izrabljajo to priliko nasprotniki slovenske in bele Ljubljane za vsakovrstno obrekovanje narodnonapredne mestne uprave. Pod pretvezo skrbi za gmotni blagor prebivalstva hujskajo in izigravajo stan zoper stan, osebo zoper osebo, želeč zasejati v naše vrste razkol in potem ribariti v kalnem. —

Doslej so se te nečedne nakane še vedno razbile ob Vaši razsodnosti, narodnonapredni volilci ljubljanski, in tako bodi tudi letos! Vestno in uspešno vrši narodnonapredna stranka že deset let svojo težavno nalogo, da ustvari iz razvalin popotresne Ljubljane dostojno prestolico slovensko. Da so v to svrhu neizogibne žrtve celokupnega prebivalstva, je naravno; toda previdnemu gospodarstvu naše vestne uprave se je posrečilo, omejiti te žrtve do skrajnosti. In po tej poti bo hodila tudi vnaprej, vršeč veliko kulturno in socijalno misijo prve slovenske občine!

Z jasnim čelom vabimo torej Vas, **svobodomiselnih slovenskih volilcev**, da združite dne 10., 12. in 14. t. m. polnoštevilni svoje glasove na sledeče kandidate, katere Vam priporočamo po soglasnem sklepu Vaših zaupnikov.

Ti možje so:

Za III. volilni razred

ki voli v ponedeljek, dne 10. aprila t. l.:

Prosenc Josip

sav. generalni reprezentant in posestnik;

Vidmar Josip

trgovec in posestnik;

Lavrenčič Alojzij

trgovec in posestnik;

Turk Josip

trgovec in posestnik;

Kejžar Ivan

železniški uradnik;

Franchetti Engelbert

brivski mojster.

Za II. volilni razred

ki voli v sredo, dne 12. aprila t. l.:

Gorše Anton

posestnik in gostilničar;

Dimnik Jakob

šolovodja;

Svetek Anton

c. kr. rač. nadsvetnik.

Za I. volilni razred

ki voli v petek, dne 14. aprila t. l.:

Dr. Bleiweis Karol vitez Trsteniški

častni meščan, ravnatelj dež. bolnice in posestnik;

Grošel Fran

trgovec in posestnik.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1905.

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke.

Predsednik:

Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški.

Škof napenja struno.

Pretečeno nedeljo dne 2. t. m. je duhovščina v različnih krajih v cerkvi napadala sploh vse napredne liste, posebno pa „Slovenski Narod“ in „Gorenjca“. S prižnice je grmelo in treskalo. Kakor sestradani volkovi so tulili duhovniki s prižnice, razsajali in divjali ter grozili s prokletjem in pogubljenjem vsem, ki se jim ne pokore. Že dejstvo, da se je začelo to divjanje povsod obenem, dokazuje, da je moralo biti naročeno. In res je bilo naročeno. V Seleh je ondotni župnik Rožnik izrečno priznal, da je škof duhovščini zapovedal, uprizariti to gonjo.

Ne bomo razpravljali o tem, je-li cerkev pripraven kraj za tako umazano reklamo za klerikalno časopisje, kajti poglaviti namen vse te surove in divje gonje je končno vender le ta, nagrabiti kar mogoče denarja za katoliško tiskovno društvo, ki je pravi „Kriegsschatz“ klerikalne armade, in izpodrinuti napredno časopisje, da bi imela klerikalna stranka laglje politično stališče.

Škof skuša z vsemi sredstvi uničiti napredne liste. Zdaj je segel tudi po sredstvu javne posilnosti.

Vsak državljan ima pravico, da svobodno naroča in čita od državnih oblastnih dopuščene liste. Kdor hoče koga prisiliti, da tega ne stori, kdor mu hoče utesniti to svobodno uživanje državljanske pravice, grozeč mu z moralnim oškodovanjem, čigar posledica je tudi materialno oškodovanje, ta stori hudodelstvo javne posilnosti z izsiljevanjem po § 98. b) kazenskega zakona, katero hudodelstvo se kaznuje po § 100. kaz. zakona s težko ječo od šestih mesecev do enega leta.

Škofovi ukazi, kako je treba prisiliti ljudi, ki čitajo napredne liste, da to opuste, imajo vse lastnosti javne posilnosti in ko bi se v Avstriji merila pravica škofom z istim merilom kakor drugim ljudem, bi moralo državno pravdnništvo škofa Jegliča in vse duhovnike, ki

bodo izpolnjevali njegov teza-dnevni ukaz, posaditi na zatožno klop. To se seveda ne zgodi kajti pri nas je enakost pred sodnijo še vedno samo na papirju.

Oglejmo si sedaj škofove zapovedi proti „Slov. Narodu“ in „Gorenjcu“. Škof je zapovedal naslednje:

Čitati „Slov. Narod“ in „Gorenjca“ je pod smrtnim grehom prepovedano. Posebno greše tisti, ki „Slov. Narod“ podpirajo, to je, list naročajo in ga dajo drugim čitati. Od sedaj dalje ne sme noben duhovnik dati odveze dotičnemu, ki bere liberalne liste. Gostilničarji in trgovci morajo imeti napredne liste zaklenjene v kakem predalu in jih smejo dati gostom samo, če jih gostje zahtevajo. Ponujati pa gostilničar ne sme teh listov nikomur in tudi sam jih ne sme brati.

Tej škofovi zapovedi, čeprav obsega izsiljevanje, se bo vsak pameten človek samo smejal. In pameten človek se tudi ne bo zmenil za te škofove grožnje. Če duhovniki ne bodo čitate-ljem naprednih listov dajali odveze, pač čitatelji ne bodo več hodili k spovedi in bodo dotični čas lahko bolje in koristneje porabili.

Hujše pa je škof navel struno za ljudi, ki leže na smrtni postelji. Tu imajo njegovi ukazi vsa svojstva javne posilnosti. Bridki trenotek. ko človek klone glavo, ko se poslavlja življenje od telesa, ta trenotek izrablja škof, da ukazuje duhovnikom, nastavlja umirajočim ljudem revolver na prsi in jih prisiliti, da se odpovedo naprednim listom in jih obsodijo.

„Denar ali življenje“ pravijo banditje; „odpovej se „Slov. Narodu“ in „Gorenjcu“ — ali pa ne dobiš odveze, ne boš pošteno pokopan in vzame te hudič“ pravi ljubljanski škof.

Škof je zapovedal sledeče: Tistim, ki bero napredne liste, duhovnik tudi ob smrtni uri ne sme dati odveze, tudi če so sicer najpoštenjši ljudje na svetu. Odvezo sme dati samo, če se pokličeta dave priči iz tuje fаре, pred katerima mora umirajoči človek slovesno obljubiti, da ne bo nikdar

LISTEK.

Odlomek iz kmetiškega življenja.

Spisala Sonja.

Majnikova noč. Na sinjem nebu žare milijoni zvezd, a daleč doli pod njimi sanja priroda tajne pomladne sanje. Lahno šumi veter po zelenem brezju in na mladi rakiti ob potoku poje slavec. Njegov glas je mehak in koprneč, poln vroče, neutešene strasti. Na sosednjem drevesu mu odgovarja samica plaho in vdano...

Nekomu tam v razkošni gospodski hiši se je zahotelo ljubezni. Po-meknil je po strani elegantni lovski kloboček in žvižgaje odšel na vrt.

Ob gosti gabrovi ograji je slo-nelo dekle. Gibko, polno telo, mehka, rožnata lica in velike sinje oči. Ej, mladi gospod je bil izbirčen tudi na kmetih!

— No, dušica, lepo, da si prišla! Ves dan sem mislil na te, — je la-gal. In ona je uprla vanj lepe ne-

dolžne oči in mu verjela. Glej, njene tovarišice so imele vsaka svojega izvoljenca, ali to so bili čisto navadni kmetiški fantje. Njo pa si je izbral tak lep, bogat gospod! Vsa srečna je bila ob tej sladki misli.

— Hodi, srček, zdi se mi, da prihaja nekdo po cesti! — Oklenil jo je krog pasu in odvedel v lopo, ki je bila vsa prepredena z dehtečim jazminom.

Pozno je bilo, ko sta se ločila. Težkih počasnih korakov je stopalo dekle po mehki stezi ob vrtu. Glej, tam sredi zelenega brezja siromaši črna kočica! Samo preko travnika še, pa je doma! Zakaj tako kmalu? Zdajci se jej vzbudi želja, da bi bila pot do doma dolga, dolga brez konca in kraja. Kako lepo se sanja v čarobni majnikovi noči, po tej mehki samotni stezi! Najraje ne bi šla domov. Sedla bi kraj potoka in vso noč poslušala slavca, ki bi žvrgolel na rakiti. Poslušala bi in sanjala o svoji mladi ljubezni.

Ali že je doma. Lahno odpahne vrata in zleze oprezno in tiho po lestvi na podstrežje. Ah, da zna njena

babica, odkod prihaja sedaj! Kako jej pogleda jutri v dobro, pošteno lice? Skoro ji je bilo že žal prepo-vedane poti. Ali to je bil samo trenutek. Zopet se jej je vračalo v spomin vse, kar je govoril. Čula je nje-gov glas, kakor da stoji poleg nje, jo objemlje krog pasu in pripoveduje. — »V mesto te popeljem seboj, v veliko gospodsko hišo. Stanovala boš v sobi, kakršne še nisi videla nikoli, nosila obleke od najfinejše svile in nakit od samega zlata in hiserov...« Sklonil se je ter jo poljubil. Njegove ustnice so bile vroče in izpreletelo jo je po vsem životu, ko jih je začutila na licu.

Gorela so jej lica in vsa je trepetala od sladke groze. Ni se jej dalo zaspati in šele proti jutru je zadremala komaj za dobro uro.

— Bog daj srečo, Roginka! Pre-več se mučite, preveč. A kje vam je Katia? — Govorila je s hreščočim glasom ženska srednjih let, starika-vega obraza, na katerem je bilo čit-tati zgodovino njene mladosti.

— Bog ti daj zdravje, Mare! — je odvrnila starka. — E, kaj čemo, kadar ni moškega pri hiši! Katia nabira zel za svinje.

— Gosposkega ženina ima vaša Katia; a kdaj boste pirovali?

Starki je odpala motika. — Baš ni prav, da se norčujete z mano, Mare! Kdo bi jemal Katice, siroto ubogo?

Joj meni! Vsa vas že zna, kako šteta ob večerih mladi Vukič z vašo Katico po slivnjaku; a, da vi tega ne veste, kuma? Kmalu boste go-spodski živeli pri vas. Pa z bogom, kuma! — Odvihrala je z zlobnim na-smehom.

A starka, kot da so jo ubile te besede. — Bože mili, to ni istina in ni! — Srepe je zrla predse, oprta na motiko. In prihajali so jej spomini izza minolih dni.

Hči jej leži na postelji izsušenih, upadlih lic, a tik postelje se joka v zibelci dete. — Mati! na kolenih bi vas prosila, kakor Boga, pazite na njo, da se ji ne zgodi kot meni! — šepeta bolnica z onemoglim, komaj razločnim glasom.

— S prstom so kazali in plju-vali za mano kot za hudodelnikom, ki je storil veliko ostudno pogreho. In ves moj greh je bil ta, da sem ljubila človeka, ki ni bil vreden moje ljubezni.

In zdajci se je oglasilo strogo, preteče očitanje: »Ah, tako vi skr-bite za moje dete!«

Starka ni mogla več delati. Trud-nih korakov je odšla proti domu. V veži je vnuka prala zel.

— No, Katia, doma sem! — Sklenila je, da jo vpraša kar narav-nost. Ali tiščalo jo je v grlu, da ni mogla z besedo na dan, in solze so ji silile v oči.

— No, dete, glej svet je zloben! Znaš, ona Mare tržaška tam doli mi je rekla, da vsa vas govori o tebi in o mladem Vukiču. Ali Katia, reci, to ni istina! — Uprla je vanjo solzne oči, drhteče pričakuje, kaj ji odgo-vori vnuka.

Dekle je zardelo in za hip pre-stalo z delom. Ali naj utaji resnico? Nikoli še ni lagala tej dobri, po-šteni starki, niti danes ne more. In

več čital naprednih listov, če ozdravi, sicer pa mora za slučaj smrti pred tema dvema pričama izjaviti, da ma je žal, da je bral napredne liste in pa da obžaluje in preklicuje vse „pohujšanje“, ki ga je storil s tem. Vse to se mora zgoditi v priči cele družine, tako da so žena in otroci svedoki očetovega ponižanja. Ako je umirajoči samec, zadostuje za pričo en moški in ena ženska, pri oženjenih brez otrok tudi samo žena.

To so glavne točke škofovega navodila. Da se gre tu za hudo delstvo javne posilnosti z izsiljevanjem, je jasno kot beli dan.

Škofov ukaz je izbruh neizmerne aurovosti. Najbolj zarobljeni hribovec se ukloni strašnemu velečastju smrti, tudi največja surovina respektira v takih trenutkih telesne in duševne muke umirajočega človeka, žalost in bolest njegove rodovine. Samo ljubljanski škof ne dela tako. Kakor bijena naj njegovih duhovnikov napadajo telesno in duševno trpeče ljudi v zadnjih trenutkih življenja in naj izkoriščajo smrtni strah omagajočih ljudi za svoje politične namene.

Da so naši duhovniki precej neomikani, je znano; koliko je pa med njimi tako neznansko surovih natur, ki bodo hoteli delati po škofovem navodilu in trpinčili umirajoče ljudi, to pokaže prihodnost.

Ena taka duša se je že dobila. Tik postaje Preserje pri Borovnici stoji hišica, kjer je pred kratkim ležal gospodar na smrt bolan. Ta mož je včasih čital „Slovenski Narod“. Vzlic temu je, misleč, da se bliža smrtna ura, poklical preserskega duhovnika. In ta far je smrtno bolnega človeka na vse načine trpinčil in mučil, mu grozil s hudičem in peklo in mu ni hotel podeliti zadnje popotnice, dokler ni storil slovesne obljube in izjave, kakor zahteva škof v svojem ukazu. Mož je slučajno ozdravel, ali strašnih muk, ki jih je pretrpel, ko ga je preserski far trpinčil, ne pozabi nikdar.

Škof je pri tem svojem ukazu v prvi vrsti računal na omejenost preprostega ženstva. Tercijalke in druge fanatizirane ženske bodo sedaj kar divjale in norele, če bodo videle svoje može čitati napredne liste. Sedaj pa si predstavljajmo preprostega moža, ki se tudi ob smrtni uri ne bo vdal duhovnikovi nad vse sramotni in poniževalni zahtevi. Duhovnik mu ne bo dal odveze in mu ne bo podelil zadnje popotnice; pokopali ga bodo kakor psa in vsa hiša bo veljala za ničvredno. Na to je mislil škof, s takim najbrutalnejšim terorizmom, s tako najnesramnejšo zlorabo vere in verskih čustev preprostega naroda hoče škof izsiljevati posvetne, politične uspehe, za stranko podivjanih farjev in političnih sleparjev, ki so za ves slovenski narod prava nesreča.

Pametni ljudje naj se ne dajo preplašiti. Isključena obljuba nič ne velja. Če me napade razbojnik in izsili z revolverjem v roki obljubo, da ga ne zaznamim sodniji, je čisto gotovo, da

te obljube ne bom držal. In prav tako ni nihče dolžan držati obljube, ki mu jo je duhovnik z revolverjem izsilil, da ne bo več čital naprednih listov.

Škofu Jegliču pa povemo na polna usta, da je zdaj polna mera naše potrpežljivosti. V 20. stoletju hočemo in zahtevamo vso svobodo, ki nam jo dovoljujejo državni zakoni. Te svobode si ne damo utegnjevati od nikogar, najmanj od ljubljanskega škofa. Mi zahtevamo od državnih oblastnih zaščite pred izsiljevanji in pred terorizmom ljubljanskega škofa in se bomo tudi sami branili z najbrezobzirnejšo odločnostjo. Škof Jeglič naj ve, da se začne šele zdaj pravi boj proti njemu in da temu boju ne bo konca, dokler ostane Anton Bonaventura Jeglič škof ljubljanski.

Za naše železniške projekte.

(Govoril g. dr. Majaron v občinskem svetu ljubljanskem dne 4. t. m.)

Preznano je, da se vprašanje za stran druge železniške zveze s Trstom ni rešilo tako, kakor je naša dežela s svojim stolnim mestom vred vobče želela in tudi nekaj časa opravičeno upala.

Projekt te zveze, ki se je ob kratkem označeval kot proga Celovec-Loka-Divača in ki je dolgo let stal v ospredju, bil je za kranjsko deželo sploh, za razvoj njenega trgovinskega prometa, industrije in obrta gotovo najugodnejši. Kajti po njem bi cela vrsta največjih krajev, kakor Tržič, Kranj, Škofja Loka, Žiri, Idrija, Senožeče i. dr. bila postavljena ob eno najvažnejših transit železnic. Obrtnost v teh itak indust. krajih bi se vsled vnanjih impulzov in novih pridobitnih prilik naravno povzdignila in bi vplivala daleč naokoli. O tem ni treba govoriti kaj! Saj nam danes le eden sam pogled v naš gorenjski kot pokaže, kako blagonsne gospodarske preobrazbe je že povzročila gradnja bohinske železnice in kaj imajo doslej zapušteni in osameli kraji pričakovati v bodoče, ko se začne po njih pretakati sila svetovnega prometa.

Ako pa bi se bila proga izpeljala od Celovca na Kranj in na Loko ali Divačo, bi se njena gospodarska plodonskost porazdelila na celo Gorenjsko in Notranjsko ter našla tudi bolj zadovitna tla. Ravno imenovani naši industrialni kraji bi tako ne bili prišli le do potrebnih železniških zvez, temuč deležni bi bili naravnost svetovne proge, kakršna je zveza med osrčjem Evrope in med Adrijo. Obžalovati je sploh, da je končno pod zastavo kompromisa zmagała proga, ki bo puščala svoje sledove takorekoč le na periferiji naše kronovine, obžalovati osobito tudi s stališča Ljubljane, koje promet bo prav kmalu že čutil nasledke nove konkurence!

Ko je bilo pred petimi leti že gotovo postalo, da se zgradi bohinj-

ska železnica, da so torej pokopane mnoge nade, ki jih je dežela stavila na drugo železniško zvezo s Trstom, da so s progo Tržič-Loka-Divača padle tudi železniške zveze v deželi, katere smo za nujne smatrali, tedaj je deželni zbor, upoštevajoč novi položaj, soglasno sklenil, da posveti razvoju železnice na Kranjskem prav posebno svojo pozornost in da hoče v ta namen postopati sistematično in z vse energijo. Žalibog pa, da ta namera v vseh zadnjih letih ni prišla niti za korak dalje! Obstrukcija v deželnem zboru tudi na tem polju našega narodnega gospodarstva seka občutne rane! Deželno zastopstvo, katero je v poprejšnji dobi s hvalevredno vztrajnostjo podpiralo in pospeševalo naše železniške interese, ni moglo zadnji čas v tem oziru razviti svojega delovanja, in upanja tudi ni, da bi v najbližnji bodočnosti nastale normalne razmere, ki bi rešile raznih železniških vprašanj v deželnem zboru omogočile.

Zategadelj pa je bolj kot kdaj umestno, da se interesirane občine same ganejo, bodisi da se poslužujejo svoje peticijske pravice do državnega zbora in do vlade ter s tem podpirajo prizadevanja svojih poslancev, bodisi da posvojih močeh tudi finančno pospešujejo železniške projekte. Tembolj je to potrebno sedaj, ko je videti, da se je parlament lotil resnega dela, in ko je pričakovati v najkrajšem času, da se bodo reševala razna železniška vprašanja.

Predvsem pa je tu poklicano naše deželno stolno mesto, katero mora skrbno paziti, da se njegovo železniško vozlišče pomnoži in okrepi in da iz svoje gospodarske sfere ničesar ne izgubi, pač pa da pridobi na prometnih zvezah. Dasi stojimo na stališču, da se moramo kot središče zanimati za vse železniške težnje v deželi in jim, če treba, tudi dejansko kazati svojo naklonjenost, vendar sem v svojo resolucijo za sedaj vprejel izrečno dva projekta, to pa zategadelj, ker sta za naše mesto direktno najvažnejša in ker ju narekuje vsled bohinske železnice ustvarjeni položaj.

Eten izmed teh projektov je podaljšanje kamniške železnice tako, da bo zvezana z železnico Celje-Velenje. Ako se to uresniči, potem dobi tudi Ljubljana najkrajšo zvezo preko Zeltwega z Gorenjim Stajerskim, Gorenjim Avstrijskim itd. Ta projekt ima že zrele oblike in vlada mu baje namerava že v kratkem izposlovati ustavno zagotovitev. To bo samo ob sebi važna pridobitev, ker bo že s tem napravljena nova zveza med severom iznad Zeltwega in med jugom, to pa preko Ljubljane, ki ima torej poseben interes na izvršitvi tega projekta.

Vendar pa s stališča splošnih in naših posebnih prometnih ozirav ne moremo obstati pri tem. Če se gre za tretjo zvezo z jugom, zlasti s Trstom, tedaj ta železniška zveza ne

sme imeti značaja lokalnih železnic in pa ne sme biti zavisna od južne železnice. Treba marveč skrbeti, da se državna železniška zveza med Ljubljano in sosednimi severnimi deželami nadaljuje proti jugu s mostojno do državnih železnic Divača-Trst in Divača-Pulj. Ravno v tej smeri pa imamo tudi že izdelan projekt, namreč projekt podaljšanja vrhniške železnice na Hotedršico in Idrijo.

Ta projekt, ki se tudi izrečno omenja v nasvetovani resoluciji, je nujen postal, kakor hitro je bil padel projekt Loka-Divača, ki je mimo drugih notranjskih krajev jemal v poštev tudi Idrijo. Idrija kot drugo največje mesto v deželi, kot sedež svetovnoznane državnega podjetja, ne more ostati še dalje ločena od železniške zveze. Temu naj odmore projekt podaljšanja vrhniške železnice. Ljubljanski trg je pri tem živo interesiran. Kajti že ne manjka resnih glasov, da naj se Idrija zveže z bohinsko železnico pri postaji Sr. Lucije. Ako se pa to zgodi, potem pride ljubljanski trg nasproti Idriji in njeni okolici v isto razmerje, v kakršnem se že nahaja nasproti vipavski dolini. Vse vipavske potrebe širine pokriva goriška trgovina iz vipavske doline kot konsument; kranjska trgovina skoraj da ne eksistira. Naj se torej Idrija priklupi samo k bohinski železnici, potem postane tudi ona za nas v gospodarstvenem oziru mrtva veja! Projekt podaljšanja vrhniške železnice do Idrije je torej za Ljubljano direktno prav velikega pomena in podpirati njegovo uresničbo zahteva naš lastni interes.

Ta projekt pa je nadalje tako zasnovan, da postane lahko segment tretje samostojne zveze s Trstom. Kolikor mi je znano, se ima že sedaj trasirati kratka proga od tukajšnjega kolodvora državnih železnic do Brezovice, tako da pojde ta projekt čisto nezavisno od južne železnice na Hotedršico, oziroma Idrijo. Stvar nadaljnjega projekta je, da se proga od Hotedršice naprej potegne tako, kakor je bil projektiran tozadevni del proge Loka-Divača, namreč preko Razdrtega in Senožeč do Divače. Na tak način in po tem potu pridemo do nove, resnično samostojne železniške zveze med Adrijo in širnim ozadjem. O obsežnih ter intenzivnih gospodarskih koristih, katere bi od teh komunikacij imela naša dežela in posebno glavno naše mesto, ni treba izgubiti niti besede. Gotovo pa je tudi naloga Ljubljane, storiti vse, da se na podlagi označenih konkretnih projektov tretja zveza s Trstom čimprej na kompetentnih mestih v pretres vzame in vsaj suksesivno uresniči. Eden tak korak je nasvetovana peticijska!

Seveda je kaj lahko železnice projektirati in zanje peticionirati! Niti najmanj ne preziramo velikanskih finančnih žrtv, ki so združene z železniškimi gradnjami. Ali

kjer je izkazana nujna potreba, kjer se oglašajo neizogibni državni interesi, tam so opravljene tudi največje žrtve. V tem oziru naša peticijska ne bo prekoračila mej dopustnosti. Po trebo zveze, kakršni služita projekta podaljšanja kamniške železnice, od nosno vrhniške železnice, so mero-dajni vladni krogi že večkrat podarjali. Ko se je podražila kamniška železnica, navajal se je za to tudi razlog, da se pri tem misli na nadaljevanje proti severu in na jug kot zvezo med severnimi pokrajini in našimi mestnimi pristanišči. Tudi se je svoj čas za argument proti projektovani progi Loka-Divača naglašalo, da bi se s tem ustvarila konkurenčna proga železniški zvezi, ki se namerava od Zeltwega doli do Trsta. Naša peticijska tendira torej in konkretno le tisto, kar je že dolgo v programu naše železniške politike! Nadalje ni prezreti, da je državni erar direktno interesiran na projektu železniške zveze z Idrijo, kjer ima svoje mogočno podjetje, kojega prosperiteta po mnenu strokovnjakov ne bo zanesljiva, če ostane pri dosedanjih, čudovito okornih in zamudnih obličih.

Končno in posebno pa država nikdar ne more prezreti važnosti, katero daje naši deželi njen naraven položaj v strateškem pogledu. Če primerjamo države z jugom, vidimo takoj, kako dobro je preskrbljeno za sredstva mobilizacije na severu, kjer železnica tik železnice drži venkaj iz države, a kako malo je za enake komunikacije preskrbljeno ob južnih naših mejah, kjer smo bili doslej navezani le na južno in reško železnico z labilnimi njiju objekti. Osobito je pomankljivost strateško važnih železnic na Kranjskem očitna in pripoznana! Podaljšanje dolenskih železnic do postaj reške železnice ali vsaj do Brežice je s tega stališča neizogibno! Velikanskega pomena bi bila nadalje za slučaj mobilizacije na jugu ravno zveza, ki bi iz središča države prepeljavala voje na jug tudi preko Zeltwega in Ljubljane, nadalje preko Idrije in Sv. Lucije, odnosno preko Divače. Ta ista proga pa bi tudi omogočevala najhitrejši transport vojev iz Ogrske in Hrvatske, ako bi se ž njjo po transversalki zvezale dolenske železnice. Vidi se torej, da se naši prometnogospodarski interesi popolnoma krjuje s strateškimi, odlično državnimi interesi, in da je kranjska dežela, ako je v železniškem pogledu tako zanemarjena, obenem tudi strateško zanemarjena na nepretrajljivo škodo naše širše domovine za slučaj nevarnosti od zunaj. Tembolj smemo tedaj upati, da se čimprej udeležijo naši železniški projekti, kateri dotlej ne smejo izginiti z dnevnega reda naše gospodarske politike!

Dalje v prilogi.

povešenih oči in drhtečega glasu ji prizna, česar so jo dolžili.

— Ti nesrečno bedasto dete! — Več ne more izpregovoriti starka in solze se ji vlijo po velem razoranem licu. Ne ve, ali bi jo karala ali milovala.

— Ti nesrečno, bedasto dete! Sama ni znala, kako je prišla v izbo. Sedla je za belo hrastovo mizo, si podprla z rokami obraz in strmela predse. — »Mati, na kolenih bi vas prosila kakor Boga, pazite nanjo, da se jej ne zgodi kot meni!« jej je očitno neprenehoma, in solze so kapale po belem lesu.

Drugega dne po kosilu se je odpravila starka k gosposkemu sosedu. Tresle so se siroti noge od starosti in razburjenja, ko je ležla po kamenitih stopnicah. Ni bila važna govoriti z gospodo.

Ležal je na otomani in pušil.

— Prišla sem, gospod, da govorim z vami o svoji vnuki Katiji. — Govorila je tjo in glas se jej je tresel. Jezilo jo je, da stoji pred tem gosposkim postopacem tako ponižno in plaho, kakor da se čuti ona krivo pred njim.

Gospodič se je leno dvignil, kot da se pripravlja na odgovor.

— Sirota je brez očeta in matere in nima ga na svetu kakor svoje poštenje. In to ste jej vzeli vi, človek neusmiljeni! Ali imate kaj srca? vas vprašam. Greste in smotite pošteno dekle samo, da si kratite čas in ne pomislite, da ste storili dekle nesrečno za vse življenje! —

— Nikogar nima nasvetu od mene. Od detinstva njenega skrbim zanjo in se mušim ter jo odgajam v strahu božjem. Izpričajte se torej pred mano, zakaj ste storili to! —

Mladi gospod pa je malomarno pušil svojo pot, naslonil se na drugi konec otomane in dejal ravnodušno: Vaših litanij je torej konec! Sreča za vas! Baš sem hotel, da vas porinem skozi vrata. In čemu ste se prišli pričkat semkaj? Briga me vaša vnuka in vse vaše punčare ž njo! Menda ste posabili, da nisem morda kak hlapec, ki mu je dobra vsaka beračica. Deklet imam na izbiro, na vsak pet deset, a ne takih umazanih beračic. Izgubite se od tod!

Starka mu je hotela odgovoriti,

a besede so jej zastale v grlu in porosile so se jej oči. Odšla je resignirano.

— Čemu sem bila pravzaprav tu gori? se je vpraševala, drsajoč po stopnicah navzdol. Prišla se jej zopet na misel ostre, očitajoče besede, ki je sklenila, da mu jih vrže v obraz. Ali ko je stala pred njim, so hle hipoma izginile bogvekam. Stala je pred njim vsa siromašna in boječa. Sram jo je bilo na dno duše ob tej misli.

Po kaj sem bila šla semkaj! Ni ga na vsem svetu, ki bi ji vrnil poštenje, si je mislila in bilo jej je ob tej misli tako bridko, da bi bila najraje pri tej priči legla v grob. Hrupno so se zaprla za njo vrata gosposke hiše...

Zgoraj se je zaspano istegal Vu-kiš po otomani. S to je torej tudi pri kraju! Škoda! Pravzaprav je bilo čedno punče. Vdano, plaho in neumno. Prav kakor je treba. Skoraj mi je žal, da nima Adinih tisočakov. A propos! Danes bi bil skoraj pozabil, da moram igrati vlogo zaljubljenega zaročenca.

Sedel je k pisalni mizi ter napisal list:

Dušica!

Skoraj bi bil moral radi obilnega posla danes pozabiti Tebe. Ali Ti, mala razvajenka, dobro veš, da je to nemogoče. Zopet se bodeš srdila name, da pišem prekratko in presuhoparno. Ali draga, ko bi seštel vse trenutke, ko koprnim po Tebi in vse vadihlje moje vroče ljubezni, to bi bila vsota, ki je ne more poimti človeški um.

Kaj naj Ti pišem, da bi Te zanimalo? Ne vem drugega nego to, da Te ljubim, ljubim!

Dnevi mojega prognanstva potekajo in kmalu pride dan, ko Te po dolgi večnosti zopet pritisnem na srce.

Dotlej te pa vsak trenotek vsaj v mislih poljublja

Tvoj

Božo.

Mala razvajenka je suha, bole-hava stvarca, ima trideset let, ali dvakrat toliko tisočakov in je edina uglednega trgovca v lepem primorskem mestu.

Slovensko gledališče.

X.

Naše gledališče je eminentno kul-turen zavod, ne samo zabavišče, in je vsled tega njegova naloga jako obsežna. Doslej smo govorili samo o njegovih umetniških in etičkih nalogah in o načinu, kako jih je mogoče čim bolj izpolnjevati. A gledališče ima še eno nalogo in ta je socialnega značaja.

Slovensko gledališče si je vzgojilo jako lep krog obiskovalcev, ali še vedno je na tisoče ljudi, ki nikdar ne prestopijo njegovega praga, dasi bi bili tega najbolj potrebni. Poleg javnih predavanj in javnih knjižic je gledališče edini in gotovo najvažnejši pomočnik, povzdigniti te mase intelektualno in moralno na stopnjo srednjih stanov. Pomagati pri socialni povzdigi mase to je velika in nad vse plemenita naloga slovenskega gledališča.

Dandanes prihaja ta masa ali le izjemoma v gledališče ali pa sploh nikdar. In — roke na srce! — Temu se ni čisto nič čuditi. Ti ljudje so vsled pomanjkanja izobrazbe še neprimerni za umetnost. Ker je ne razumejo, se tudi zanjo ne menijo. Knjige in beletristiki

Organizacija slovenskih književnikov in časnikarjev.

I.

Tok časa, gospodarke in socijalne razmere, silijo vse stanovne na te, da se v varstvo in pospeševanje svojih materialnih in moralnih koristi združujejo na skupno delo. Tudi na Slovenskem so malone vsi stanovni organizirani, samo slovenski književniki in časnikarji so bili doslej brez vsake organizacije, brez svojega središča, brez zasedbe v mučnih položajih življenja, brez varstva in podpore — na mišest in nemilost izrojeni valovom usode, dasi je stan književnikov in časnikarjev v kulturnem, v narodnem in v gospodarskem oziru eden najvažnejših stanov, kar jih eksistira.

Pri nas še marsikdo ne spoznava pomena književniškega in časnikarskega stanu. Vse naše razmere so revne in malenkostne in vsled tega slovenski narod še ni deležen tistih koristi, kakor drugi narodi, ki imajo mogočno razvito književnost in časnikarstvo. Kdor hoče spoznati, kako veličinske koristi in kako veličinskega pomena je lahko stan književnikov in časnikarjev, naj pogleda na Francoze in na Angleže, na Nemce in na Italijane.

Slovenski narod ima sam največji interes na tem, da si vzgoji tak književniški in časnikarski stan, kakor ga imajo drugi narodi, ker bo imel od tega sam največje koristi. Mogoče pa je to samo, ako se ustanovi prepotrebni materialni pogoji.

Pri velikih narodih je lahko delati. Književnik zasluži tam s svojimi deli stokrat več, kakor pri nas. Vseled tega lahko mirneje in brezskrbneje dela, ni se mu treba bati za vsakdanji grizljaj in zato so njegovi proizvodi lahko dozorelejši in skrbneje izdelani, kakor pri nas, kjer mora pisatelj še moker rokopi predati, če hoče za drugi dan imeti kruha. In ker je časnikarstvo pri velikih narodih mogočno razvito in ima denarnih sredstev, pridobiva lahko najznamenitejše strokovnjake in si lahko vzgoji najboljših časnikarjev.

Slovenski narod bo od svojih književnikov in časnikarjev imel šele tedaj vse tiste koristi, kakor jih imajo veliki narodi, kadar jih bo materialno zadostno podprl.

Na prstih je lahko naštet slovenske časnikarje in književnike po poklicu. Kdo pa naj tudi dandanes vse svoje moči posveti poklicu, ki ima sicer nad vse vzvišeno in veličavno misljo, ki pa niti poštenega kruha ne da tistim, ki se mu posvetijo?

Časopisi so jim nerazumljivi in nerazumljiva jim je tudi večina iger, ki jih je videti na slovenskem odru. In če že igre ali knjige v obče razumejo, jih ne mika in ne zabava, jim ni čitanje in poslušanje nikakor užitek, ker je nivo tega, kar se jim podaja, zanje prevelik. Mibže ne more zahtevati, da bi ti ljudje imeli tisti okus, kakor izobraženci; kar njim ugaja, to nam že davno več ne ugaja. A če hočemo te ljudi spraviti v gledališče, jih pridobiti za umetnost, potem je treba prirediti predstave, ki bodo primerne njih izobrazbi in kolikor veliko njih okusu.

Že zdaj je resen opazovalec slov. publike spoznal, da imamo pravzaprav dvojno občinstvo. En del se zanima samo za najboljše umetniška dela, drugi del za preproste ljudske igre. Govekarjeve igre imajo to veliko prednost, da zanimajo širše kroge. Niti najodličnejši dramatični umotvori niso doživeli pri nas toliko predstav kakor Govekarjeve ljudske igre. Najslavnejša klasična dela niso tolikrat napolnila gledališča kakor Rimundov „Zapravljivec.“ Igral se je „Zapravljivec“ že pred 30 leti in če bi se zopet uprizoril, bi bilo gledališče

Od naroda samega ni pričakovati direktne pomoči, ker narod pomena in važnosti književnikov in časnikarjev večinoma niti ne spoznava. Zato pa so se slovenski književniki in časnikarji sami lotili tega dela in ustvarili so si stanovsko organizacijo, ki zna postati največje koristi ne le za zainteresirane osebe nego tudi za vse slovenstvo, kajti s to organizacijo bo mogoče ustvariti tiste materialne pogoje, ki so neizogibno potrebni, če naj se razvije naša književnost in naše časnikarstvo tako, kakor zahteva obširna korist.

Ta organizacija je Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev. Društvo je eminentno praktičnega pomena, in zato si šteje v dolžnost, da pojasnimo nekoliko natančneje njegove cilje in namene ter pota in pomočke, s katerimi jih hoče doseči. To se zgodi v naslednjih člankih.

Vojna na Daljnem Vztoku. Konec umikanja.

»Echo de Paris« poroča iz Petrograda: Ruska armada je ustavila nadaljne umikanje in se koncentrirala v utrjenih pozicijah med Čandunom in Kirinom. Močni voji ob krilu ščitijo Kirin. Številne konjeniške kolone se nahajajo pri Sangkiakapu ob izlivu Taliava in reko Liao.

Močne, večinoma konjeniške posadke se nahajajo ob vsi fronti, da stražijo železniško progo in armadne zaloge. Preskrbovanje armade s provijantom se vrši v najlepšem redu, kar zlasti olajšuje okolnost, da je ozemlje, kjer se sedaj nahaja ruska armada, zelo rodovitno in je na razpolago ogromna množina živine in žita. Razen neznatnih sprednjih straž ni nikjer opaziti sovražnika.

Kitajski vojniki poročajo, da so Japonci popolnoma ustavili nadaljno prodiranje, ker je radi okolnosti, da so Rusi razdejali za sabo vse mostove in železniško progo, in je vrhu tega še nastopilo neugodno vreme, popolnoma nemogoče, da bi prodirajoča armada mogla sabo prevažati ogromni svoj tren.

Japonska konjenica se pojavlja semtertja ob ruskih krilih, vendar pa navadno ostaja izven strelne daljave in izgine takoj, čim prične naša artiljerija streljati nanje.

Glavno rusko taborišče se nahaja v Hunčulinu, kjer so ogromne zaloge streljiva in živil. Iz Harbina dospeli rezervni voji so koncentrirani pri Santa Okiaju.

Glavna japonska armada je oddaljena od ruskih pozicij, kakor se čeni, okoli 60 kilometrov.

Poročila iz Mandžurije.

General Harkevič je poslal 7. t. m. generalnemu štabu tole poročilo: Včeraj so naši lovci prisilili japonsko konjenico, da se je morala umakniti iz Erdohaze v Tsuluhu. Eden izmed naših oddelkov, ki je 4.

t. m. jutraj dospel v Tsintsatun se je zapletel s sovražnikom, v čigar vrstah se je nahajalo tudi 6000 Hunguzov, v ljut boj. O izidu tega boja še nisem prejel nobenega poročila.

Iz Tokija pa se poroča: Rusi, ki so bili pri Hinhiatunu premagani, so se umaknili v smeri proti Sunienhingu. Nekaj ruskih vojev pa se je umikalo po cesti v Fenghun. Manjši ruski oddelki se še nahajajo v Tajziju, 25 milj. vzhodno od Sejnappaomena.

Admiral Roždestvenski proti kapitanu Kladu.

Kapitan Zilot je priobčil v »Peterb. Vjedomosti« odlomke iz pisma admiralu Roždestvenskega, v katerih se zelo nepovoljno izraža o časnikarski kampanji kapitana Klada. Roždestvenski je mnenja, da takšne časnikarske polemike v listih samo škodujejo, ako se tudi nastale iz najbolj-ših namenov. Kladu je s svojimi članki več koristil Japoncem, kakor pa svoji domovini.

Kakor se poroča iz Petrograda, je dal minister vojne mornarice kapitanu Zilotu strog ukor, ker je brez višjega dovoljenja spravil v javnost pisma admiralu Roždestvenskega, ki so naperjena proti kapitanu Kladu.

Transport provijanta za rusko armado.

Privatna poročila iz Petrograda zatrjujejo, da je ruska vlada definitivno sklenila vse poskusiti, da bi se transportiral provijant in streljivo na bojišče po morju in se s tem razbremenila sibirski železnica. Transportne ladje bodo plule okoli Severnega rta skozi Belo morje do izlivov sibirskih rek. Ob izlivu ene izmed rek se bo odprla velika svobodna luka.

Japonska izpusti ruske ranjence.

»Morning Post« poroča iz Tokija: Japonska vlada je uradno sporočila francoskemu poslaniku kot zastopnik ruske vlade, da je pripravljena izpustiti iz ujetništva vse ruske ranjence, ki so sposobni za transport, ker bi bili sicer japonski vojni lazareti in bolnice sčasoma premajhne, ako bi se pridržali vsi ruski ujeti ranjenci. Ruska vlada je to ponudbo sprejela in naročila svojemu zastopniku na Angleškem, da vzame v zakup primerno število parnikov, ki bodo prepeljali ruske ranjence z Japonskega v Evropo.

Iz odsekov in klubov.

Dunaj, 7. aprila. Proračunski odsek odlaga vse važnejše predmete za povelikonočno sejo, tako n. pr. poglavji »visokošolstvo« in »srednješolstvo«, ker se je bati bur-nih sej, in sicer pri prvem poglavju zaradi italijanske pravne fakultete, pri drugem pa zaradi celjske nemško-slovenske gimnazije, katero je parlament Slovincem zajamčil, do-čim stavi vlada samovoljno v proračun obroke za tako gimnazijo »pri Celju« — V današnji seji se je nadaljevala razprava o proračunu

poljedelskega ministarstva. — Minister grof Buquoy je od-govarjal na želje, ki so se slišale te-koj debato. — Posebno stvarno je razpravljalo o razbremenitvi zadolže-nih posestev in o zavarovanju. O mi-nistrovem govoru se je razvnela daljša debata, a končno se je po-glavje sprejelo ter se je začelo raz-pravljati o sledečem naslovu dr-žavna konjereja. Tudi to po-glavje je bilo sprejeto po kratki de-bati. — Končno je posl. Hofmann-Wellenhof govoril o delovanju združenih nadzornikov. Povedal je, da je njih uradni okraj prevelik, ker mora n. pr. iz Grada edini nadzor-nik voditi pet dežel z 800 zdru-gami. Vseled tega je zahteval, da se število združenih nadzornikov po-množi ali pa se jim okraji za delo-vanje zmanjšajo.

— Pododsek gospodar-skega odseka, ki mu je pover-jena naloga, da prouči vprašanje o razdolžitvi zemljišč, je imel tudi danes sejo. Poročal je načelnik posl. dr. pl. Grabmayr. V imenu vlade je izjavil sekcijski načelnik baron Beck, da je vlada pripravljena, brez odlašanja in z vso odloč-nostjo rešiti to vprašanje, v kolikor se sploh da rešiti. In sicer misli vlada pri tem na prisilno amori-tizacijo, na neodpovednost kme-tijskih hipotek in na primerno orga-nizacijo kmetijskega osebnega in hi-potekarnega kredita. — Po podrobnih razpravi so bili poročevalčevi pred-logi soglasno sprejeti. — Istočasno je statistična centralna komisija raz-poslala vsem deželnim uradom proš-nje, naj sestavijo izkaze o zadol-žitvi mestnih in kmetijskih občin.

— Nemška agrarna stranka na Češkem se je konstituirala. Sklenilo se je obenem, da se tudi za državni zbor ustanovi poseben klub nemških agrarcev.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 7. aprila. Mini-strski predsednik grof Tisza se je hudo prizadeval, da bi bil prepričan sprejem predlogov o odpravi lex Dani-el in o sestavi spomenice kralju. Brikdo se je pritoževal, da se krši svoboda govora, ker mu ni bilo mo-goče niti enega stavka nemoteno do-govoriti. Predsednik Justh je od-govoril, da ni opazil, da bi mu kdo branil govoriti, a medklici so dovol-jeni. — Posl. Ugron je strastno napadal grofa Tiszo, češ, da je prepričan, da kralj že poldrugo leto ni zvedel resnice. Zato je potrebno, da pouči kralja spomenica. — Seveda sta bila nato oba opozicijska pred-loga sprejeta z veliko večino.

Budimpešta, 7. aprila. Opo-zicijska povsod prodira, liberalna stranka pa se krši. Liberalni poslanci prestopajo k opoziciji, pri vsaki dopolnilni volitvi že eo ipso prodirajo opozicijski kandidati, ker je vladna stranka tako obupana in pripravljena ob ugled, da se že v agitaciji ne upa več spuščati. Sedaj je kraljeva ku-

rija razveljavila mandat liberalnega poslance Rudnaya, kar je opozici-ja v zbornici pozdravila z živahnim odobravanjem.

Budimpešta, 7. aprila. Po-slanska zbornica izvoli v jutranji seji odbor, ki bo razpravljal o spomenici na kralja. Prihodno sredo že pride spomenica pred državni zbor.

Budimpešta, 7. aprila. V klubu hrvaških poslancev je baje nastal razpor. Na eni strani je takozvana Hedervaryeva skupina z dr. Tomašićem na čelu na drugi strani pa se zbirajo poslanci k ne-kaki opoziciji.

Gibanje med Malorusi.

Lvov, 7. aprila. V Tarnopolu je bilo včeraj zborovanje maloruske stranke. Sprejela se je resolucija, ki zahteva ustanovitev samostojnega maloruskega deželnega zbora, re-formo šolstva, ustanovitev maloru-skega vseučilišča ter splošno pravičnejše upoštevanje maloruskih kul-turnih želj.

Dogodki v Macedoniji.

Belgrad, 7. aprila. Predvče-rašnjim so bili v okraju Poreča kr-vaivi boji med srbskimi in bolgar-skimi vstasi. Bolgari so bili poraženi ter so se morali umakniti, toda turški vojaki, ki so boj opazovali iz da-ljave, so najprej zasledovali bežeče Bolgare ter jih uničili, potem pa so se obrnili proti srbskim vstašem. Srbi so se krepko uprli, da so jih mogli Turki šele z artiljerijo pre-gnati. Na bojišču je obležalo mnogo Srbov in Turkov.

Carigrad, 6. aprila. Prete-čeno nedeljo se je med Albani raz-nesla vest, da je v Kumanovi bolgar-ska četa. Takoj se je zbralo do 1000 oboroženih Albanov, ki so hoteli Kumanovo naskočiti. Zgodilo bi se bilo grozno klanje kristjanov, ker je bila v garniziji samo stotnja voja-kov. Generalnemu tajniku, ki vodi v Kumanovi preiskavo, se je posrečilo, Albane pomiriti.

Carigrad, 6. aprila. Pri Dre-noveih je bila v nedeljo bitka z bol-garskimi vstasi. Turki so ubili tri vstaše ter zaplenili 17 pušk. — V Ceriću je ubila grška četa osem Bol-garov. Bolgarska četa je zažgala samo-stan Libešovo ter umorila tri me-nihe.

Carigrad, 6. aprila. V vasi Oranica je zbranih 300 Albanov, a njih število narašča z vsakim dnem, Albani baje nameravajo pod vod-stvom zloglasnega Ramazana Za-skoka napasti Prizrend.

Italija se oborožuje.

Rim, 7. aprila. Mornarična uprava ustanavlja za Adrijansko morje posebno brodogradnjo, ki bo obse-galo pet križark za plitvo, toda naglo vožnjo. V ladjedelnicah v Benetkah in Castellari že izdelujejo po eno križarko v ta namen.

Vojna med Anglijo in Nem-čijo?

Petrograd, 6. aprila. »P. Novosti« pišejo glede obiska nem-

zopet polno. Seveda — ljubiteljev umet-nosti, bi pri taki predstavi zaman iskali.

Te okolnosti nam kažejo pot, na katero treba glede repertoira kreniti če se hoče privabiti v gledališče tiste mase, ki zdaj sploh ne vidijo nikdar ali vsakih pet let enkrat kako gledališko predstavo. Naravno je, da se naše gledališče tej socialni svoji nalogi ne more posvetiti v tisti meri, kakor kako gledališče, ki je ustanovljeno izključno v ta namen. Že oziri na finance in na drugo občinstvo, ki je edina resnična opora gledališču, zabranjuje to, zlasti pa okolnost, da je treba maso šele privabiti in navaditi na gledališče.

Prepričani pa smo, da bi »Drama-tično društvo« tudi v tem oziru rado storilo, kar je mogoče, če najde pri-merne podpore in se mu sploh omogoči prirejevanje ljudskih predstav.

Razume se samo pe sebi, da bi se morale cene za ljudske predstave na-staviti kar mogoče nizko. O kakem po-kritju stroškov pri tem še govora ni. Cene bi morale biti tako nizke, da bi tudi najsiromašnejši ljudje ne občutili tega izdatka. Najbolje bi bilo, ko bi se

nastavile cene za vse prostore enako. Kdor bi prišel prej, bi dobil bolji sedež. Pri ljudskih predstavah bi moralo Dram. društvo imeti tudi vse lože in abonirane sedeže na razpolaganje. Ako bi se cena tako za sedeže v ložah, kakor v par-terju, na balkonu, na galeriji in v sto-jišču vsesplošno nastavila na 20 do 30 vinarjev, smo lahko prepričani, da bi bilo gledališče pri vsaki predstavi na-tlačeno polno. Pri taki uredbi se ni bati, da bi obiskovalci izostali od rednih predstav in hodili k ljudskimi predsta-vam, obiskovalci ljudskih predstav pa bi se bolje počutili med seboj, kakor če bi bilo občinstvo pomešano. Dosti je ljudi, ki bi morda radi hodili v gleda-lišče tudi sedaj, a si boljšega sedeža ne morejo privoščiti, na galerijo pa ne marajo iti, ker je tako narejena, da obiskovalec res čuti, da je zadnji v gledališču in ga mora peči razloček, ki ga stvarja med ljudmi boljše obleka in polni žep. Sploh je treba, da se prena-rede razmere v drugem nadstropju na-šega gledališča in »Dram. društvo« bi moralo leto za leto napeti vse moči, da se odpravijo lože v drugem nad-stropju in nadomeste s sedeži. V gleda-

lišču se mora ljudstvu napraviti pro-storov.

Za prirejevanje ljudskih predstav so dani vsi pogoji in rešiti je samo en problem: finančno vprašanje. Zdaj imamo po tri predstave na teden. Če se ne motim, mora vsaka teh predstav nesti 200 K čez dnevne stroške, ako se hoče izhajati. Ako bi se le en dan opustil in porabil za ljudsko predstavo, bi bil de-ficit koncem sezone uprav ogromen, ker bo ljudska predstava z nizko vstopni-no vedno pasivna. Izguba bi bila dvojna: gledališče bi prišlo ob redni dobiček, ki ga napravlja zdaj, četudi ne vedno v proračunani višini in moralo bi plačati primankljaj pri ljudski predstavi.

Dobiti se mora torej drug modus za uresničenje tega projekta. V vsi skromnosti si dovoljujemo predlagati naslednje:

»Dramatičnemu društvu« naj se da še en dan na teden gledališče na raz-polaganje, tako, da bi imelo na teden namesto treh štiri dni. S tem se nem-škemu gledališču ne stori nobena krivica, saj je že zdaj pri reprizah vedno po-polnoma prazno, ker za štiri predstave na teden že davno ni več dovolj nem-

škega občinstva in ima nemški rav-natelj pri reprizah vedno le izgubo. Ako bi se dal »Dram. društvu« še en dan, bi se kajpak moralo »Dramatično društvo« obvezati, da prireja na take dni ljudske predstave.

Ta predlog gotovo ni krivičen. Ljudstvo ima pravico zahtevati, da se en dan na teden posveti njemu, pravico do umetniškega užitka. Nemško gleda-lišče ne more prirejati ljudskih predstav, ker nima ljudstva; veliko in lepo soci-jalno in kulturno nalogo ljudskega gleda-lišča more izpolnjevati samo slovensko gledališče, ker je ljudstvo, kateremu bi bile te predstave namenjene, slovensko.

Ali s tem še niso omogočene ljudske predstave. »Dram. društvo« je že zdaj vedno v denarnih stiskah in ne more riskirati predstav, pri katerih je vnaprej zagotovljena izguba. Za pokritje te izgube bi se moralo posebej pre-skrbeti. Mesto stori toliko za gledališče, da od njega ni mogoče več zahtevati. Dežela bi poleg dozdane podpore lahko še nekaj dala, seveda specialno za ljudske predstave, nekaj bi pa morala dati tudi država, saj je moralna in intelektualna povzdiga prebivalstva nje-j

škega cesarja v Maroku, da je vojna med Anglesko in Nemško takorekoč neizogibna. Vzrok temu so uspehi, ki jih ima Nemčija pri svojem zbljevanju z mohamedanskimi narodi. Ples se baje začne takoj, ko završi Rusija svoje delo na Volgi. Nemčija namreč računa na rusko pomoč (?) zato je grof Bülow v državnem zboru tako laškavo govoril o Rusiji.

Zarota na Francoskem.

Pariz, 7. aprila. Zarota se izkazuje čimdalje resnejša. Posebno so hudo kompromitirani general Negrier ter klerikalna poslanca Coppée in De Villeneuve. Načelnik policijskih uradov je imel ponoči več hišnih preiskav ter našel nadaljno skrivno zalogo s 1200 puškami.

Pariz, 7. aprila. Preiskovalni sodnik v zarotni zadevi je zaslišal štiri častnike, ki jih je vodja zarote Tamburini skušal pridobiti za svoje načrte. Dognano je, da so častniki neke garnizije blizu Pariza vedeli za zaroto. Zarotniki so izdajali tudi časopis „Les Annales“ kot bonapartistično glasilo, v katerem so izdajali puntarske oklice ter ponujali svojim naročnikom kot nagrado takozvane Grasoze vojaške puške zelo po ceni. Kdo je časopis izdajal, se dosedaj še ni moglo zvedeti. Danes po moči je policijski načelnik našel 1500 Grasovih pušk.

Glas iz Dobrič.

Dne 25. sušca na prazniku Marijinega oznanenja je imela dobriška Marijina družba skupno spoved. Po spovedi je pa že znani debeli župnik Korel Jančigar stopil na prižnico in Marijinim devicam, ki so ravnokar opravile svojo spoved, začel pripovedovati, kako morajo paziti na svoje zdravje, kadar imajo — gotovo bolezen. Govoril je kakor kak patentirani svinjar. Sicer naš fajmošter še ni nikoli povedal na prižnici kaj takega, kar bi farani radi in z veseljem doslušali, ker on se ne briga za božjo besedo nič in mu je sv. evangelij nekaj čisto odveč in nepotrebnega. Da bi si pa kaj takega upal pripovedovati na prižnici in to na tak praznik, in na tak način, tega nismo pričakovali. Tudi Marijine device so stale osupnjene pri tem podučevanju in neke fajmoštrove podrepuce je bilo tako sram, da se še ozreti ni upala nikamor, kakor je pravila pozneje. Mi pa vprašamo Jančigarja: Ali so se vaša milostljiva gospa, do domače Testenkova Neža, morebiti v tisti ženski bolezni tako prehladili, da so bili pred par tedni tako dolgo bolni? G. župnik, kam ste pa pisali zadnjič po zdravila za vašo Nežko? Menda spet v Ameriko ali kam? Povejte v svojem „Laziljubu“, kje se dobe zdravila za dobriške Marijine hčere, da jim ne bo treba Urha klicati na pomoč, kakor se je zgodilo dne 29. sušca, ko je prišla neka Marijina devica v Dobrič povprašati, katerega je rekel fajmošter za župana voliti. Pa se je bila ta devica v gostilni tako nasrkala božje kapljice pri svojem šeceljnu, da bi bila potem skoraj umrla doma. Pričujoče ženske so ji dale četrto litra laškega olja in nekoliko masla, pa je kmalu revici odleglo. To bi bilo dobro, gospod fajmošter, povedati Marijinim devicam, da se ne bodo tako opile. Pazite torej, gospod Jančigar, na svoje ovčice in nič ne bodite hudi zato, če se je „Narod“ spet nekoliko na vas spomnil. Le mirni bodite, pa bo šlo,

sami v korist, nekaj pa različne organizacije posameznih stanov, ki prihajajo v poštev in različni denarni zavodi. Na ta način bi se morda le dobila potrebna vsota za pokritje gotove izgube pri ljudskih predstavah.

Predno zaključimo te članke, naj nam bo dovoljena še ena opazka. Treba je skrbeti za naraščaj tudi v vodstvu „Dramatičnega društva“. Sedanji vodje se znajo danes ali jutri naveličati tega dela, ter skrb in sitnost, ki vzamejo toliko časa in provzročajo toliko truda, in tedaj bi bilo društvo v največji zadregi. Vediti morejo gledališče samo ljudje, ki so v tem praktično izvežbani, te izvežbanosti pa si more vsakdo pridobiti šele v nekaj letih. Zato je naše mnenje, naj se skuša pridobiti nekaj mladih ljudi, ki imajo veselje za gledališče, ki so literarno in umetniško izobraženi. Ti naj pridejo v odbor in naj si tam pridobijo pod vodstvom izkušenih odbornikov tisto prakso, vsled katere bodo potem sposobni eventualno prevzeti vodstvo gledališča. M.

boste videli, da pojde. Če ne boste mirni, Vas bomo pa tako prijeli, kakor se spodobi za take ljudi. Na svidenje!

Pšice iz ribniške doline.

§ 17. »Baba je babaa«. Neka žena je pisala ribniškemu kaplanu Travnu pismo, v katerem ga je po zaslužku okrcala. Božji namestnik se je potem potolažil v »Domoljubu«, doš — baba je babaa. Seveda, dokler se šlovek v prah ponižuje pred duhovnikom, tako dolgo je krščanska žena, ko mu pa v obraz pove, kar mu gre, je pa — baba.

§ 18. V Retjah so blagoslovili novo poslopja. »Domoljub« piše: »Bili so prebivalci prvič zopet veseli po požaru, ki jim je vzel skoro vse upanje, to nedeljo pa jih je božji blagoslov znova utrdil. Da bi le kmalu dobili tudi kaj državne podpore! Čemu? Saj jih je božji blagoslov utrdil. In božji blagoslov, pravijo, je več vreden nego zlat sturn« od tal do nebes.

§ 19. Trški očetje kujejo novo semišče. Ko so oče načelnik trškega odbora ogledovali prostor, so nakrat obupno zaklicali: Marko, Marko! Marko priekoži, a oba zagazita v modvirni svet. Najprimernejše semišče. Može, tega ne izpustite!

§ 20. V Dolnji vasi so verniki uživali zlati čas sv. misijona. Misijonarji so loputali po liberalnih in njihovih časopisih, da je bilo vse selje. Rotili so svoje ovčice, naj z liberalci ne obdružujejo in naj jih celo ne pozdravljajo. (Katoliška manira!) Tudi ples so vzeli na muho. Zvečili so kaplance zjedi ter žene, ki so predpustom plesale, osteli z babami. Dalje so povedali svojim visokim politikom, da se Rusom v vojni za radi njihove nevere slaba godi. (Ja, seveda! Saj ima vsak ruski vojak s seboj več »piščkov« nego patron) Razen vode sv. Vincenčija, katero so misijonarji blagoslovili in jo verniki rabijo v raznih boleznih, nimamo omeniti posebnega.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. aprila.

— Volitev v veleposestvu.

Iz kroga slovenskih veleposestnikov se nam piše: Vodstvu narodne na predne stranke bodi izrečeno priznanje, da je odklonilo zvijačno ponudbo klerikalcev glede skupnega naskoka na veleposestvo. Večina slovenskih liberalnih veleposestnikov odklanja vsak skupen nastop s klerikalci, dokler se sploh ne doseže modus vivendi. Ko bi zdaj naskočili veleposestvo, bi hodili samo za klerikalce po kostanj v žrjavico. V deželnem zboru vlada najhujši boj, v kmetijskih občinah in v mestih bo pri prihodnjih volitvah zopet ljut boj. Kdo more misliti, da bi mi veleposestniki sploh hoteli iti v takih razmerah skupno s klerikalci. Če je klerikalcem sploh kaj za korist slovenskega splošnega, da se porazumljenju z liberalci, morajo kreniti na drugo pot. Poskusiti morajo doseči z našo stranko najprej porazumljenja glede vseh prepornih vprašanj. Šele ko se to doseže, bo mogoče misliti na kake volitvene kompromise ali taki kompromisi se morajo nanašati na vse kurije, ne samo na veleposestvo. Klerikalci so zdaj nasvetovali skupen naskok na veleposestvo le zato, da bi napravili zdražbo med slovensko napredno stranko in med veleposestniki. Na ta lim pa mi ne gremo in ko bi bilo vodstvo narodno napredne stranke tudi sklenilo s klerikalci skupni naskok, bi se mi veleposestniki vsaj večinoma prav gotovo ne vdali. Sicer je pa sedaj vsak poskus, zavzeti veleposestvo, v naprej popolnoma brezuspešen. Veleposestvo ima sedaj 84 volilcev; en volilec — slovenski liberalci — je izpuščen, a pride potem reklamacije v listo. Med temi 84 volilci je 21 oziroma 22 zanesljivih liberalcev, 8 klerikalcev in 2 neodločni, ki bi lahko s klerikalci, pa tudi lahko z liberalci glasovali, 52 volilcev je nemških, in sicer je ogromna večina nemško-liberalna; nemško-konservativnih volilcev, ki bi se dali pridobiti za slovensko stranko, je le 5 ali 6. Uspeh kakega naskoka je docela izključen. Ko bi bili nemško liberalni veleposestniki v strahu za večino, lahko vsak teden uprizorijo »shabruce«; uprizore navidezno razdelitev veleposestev na ta način, da pomnože število

svojih volilcev zakakih 10 do 15. V takih razmerah Slovenci danes sploh ne moremo ničesar storiti. Sicer pa tudi v bližnji prihodnosti ni upati na kak uspeh. Slovenci kupujejo graščine samo v namen, da jih razkosajo. S tem se paš uničujejo glasovi in je veleposestnikov vedno vedno manj, ali slovenskim strankam je s tem malo pomagano. Med veleposestniki je danes nekaj Slovencev, ki jih brez nekoliko let več ne bo. Veleposestvo se da zavzeti le z veliko akcijo, s sistematičnim kupovanjem in ohranjanjem veleposestev. Dokler bodo Slovenci kupovali graščine samo zato, da jih bodo parcelirali, bodo imeli v veleposestvu Nemci vedno večino.

— Anton Bonaventura —
vedno dedič. Kar stoji svet, še ni imela kranjska dežela tako lakomnega škofa kakor je škof Anton Jeglič. Kdor ima kaj denarja, je vedno v nevarnosti, da ga bo ob smrtni uri pestil duhovnik, naj škofu kaj zapusti. Škof Jeglič je vedno dedič. Vsako leto je par sto zapuščinskih obravnav, pri katerih odleže večje ali manjše svote za škofa. Kmalu ga ne bo testamenta, v katerem bi ne bilo zapisano: škofu Antonu Jegliču volim toliko in toliko. Ne vemo na pamet, koliko ljubljanskih škofov je že bilo, to po lahko rečemo po zanesljivih informacijah, da vsi prejšnji ljubljanski škofje skupaj niso toliko podedovali kakor škof Jeglič v teh par letih, kar »pastiruje« na Kranjskem. Ali je bil Jeglič poslan na Kranjsko zato, da verne ovce pase ali zato, da jih striže? Zdaj imamo zopet dva slučajja, ki sta več kot velekarakteristična. Eden se tiče v Kranju umrle sestre nekdanjega škofa Vidmerja. Ta slučaj pojasnimo posebe, a že danes povemo, da bo zasmrdelo po vsi Sloveniji. Drugi slučaj se tiče pred kratkim umrlega župnika Hudovernika. To je bil pošten in častivreden duhovnik. Škof ga je preganjal, ker ga je imel na sumu, da je liberalci. Škofova sorodnica je javno pripovedovala, da bo škof »tega liberalca« Hudovernika pognal v penzijo. Zgodilo se je res tako. Škof je poštenega Hudovernika »pognal v penzijo«. Hudovernik se je dostikrat bridko pritoževal in ni nikdar prikrival, da je odločen nasprotnik Jegličev in da obsoja njegovo delovanje. Zdaj ko je umrl, pa se je izkazalo, da je škofu zapustil menda 8000 K. Pri testamentu je imel oprava seveda tehtant Koblar. Zdaj pa je vprašamo: S kakimi sredstvi je moral Koblar pritiskati na Hudovernika, da je ta svojemu sovražniku škofu Jegliču zapustil 8000 kron?

— Kje je pesnik Medved?
Kakor znano, je pesnik Medved po svojem poklicu katoliški duhovnik. Srečen v tem stanu paš ni. Tudi ima svoje slabosti, ki jih sicer nečemo opravčevati, ki pa so posledica tega, da je Medved v svojem stanu skrajno nesrečen. Ali v tem, ko se pri drugih duhovnikih škof Jeglič čisto nič ne ozira na njihove dostikrat prav velike slabosti, preganja kaplana Medveda kar more in ga šikanira do krvi, ker Medved ni klerikalen agitator. Zdaj je kaplan Medved na enkrat — izginil. Iskali so ga razni prijatelji — a zaman; iskal ga je že tudi uradni sluga v neki civilno pravdni zadevi in — ni mogel izvedeti, kje da je. Nihče neče dati pojasnila. Slučaj je nanasel, da smo izvedeli za govorico, ki je razširjena v duhovskih krogih. Ta govorica nas je pretresla. Duhovniki si pripovedujejo, da je škof Jeglič dal pesnika Medveda zapreti v duhovski »Zuchthaus« v Mitterbergu, da ga je vrgel v ječo, ker se je proti njemu nespodobno obnašal. Pripoveduje se, da je Jeglič hotel Medveda osebno tako pogostoma šikanirati, da bi se človeka z železnimi živi mi nila potrpežljivost. Medved je neki zarohnel na škofa in vsled tega ga je škof vrgel v ječo in sicer ga je vtaknil v tisti razpiti duhovski »Zuchthaus«, o katerem je bila 31. januarja letošnjega leta znana velika razprava v drž. zboru. V tem »Zucht-

haus« so imeli zaprtega tudi duhovnika Petrana. Tega Petrana so našli nekega dne mrtvega in različni poslanci v parlamentu so naravnost izrekli sum, da je bil Petran zavratno umorjen, ker je bil gotovim duhovnikom na potu, ker so se ga gotovi duhovski krogi bali. Mi nismo v položaju kontrolirati v duhovskih krogih razširjene govorice glede kaplana Medveda. Vedeti pa hočemo, kaj da je z njim in zato vprašamo škofa Jegliča: Kje je in kam je izginil kaplan Medved? Na dan z resnico!

— Nadsvetniško mesto v slovenskem senatu v Gradcu je tedaj vendar dobil graški nemški nacionalce Josip Linhart, dosedaj svetnik pri graški deželni sodnji. Tako je za Gradec obveljala Gleispachova volja, ki ne mara nobenega Slovenca k nadsvetišču. Da se je s tem zgodila slovenskim svetnikom velika krivica, zato se nihče ne briga in ne zmeni. Saj Linhart je preskočil samo 31 prednikov. In to še ni bogve kaj? Sedaj bo jako prijetno pledirati pri graškem nadsvetišču, ko ne bode vedel, te li sploh kdo izmed votantov razume. Pa saj jim tega treba ni, kaj ne? In kdo bo slovenske akte študiral? Saj se itak nemško referira. To pa je za boljše razumevanja in za zanesljivo judikaturu jako ugodno, če se slovenske izpovedbe kratko in malo oblečejo v nemško obleko. Včasih vendar prilaze kaj čisto drugega in nasprotnega na dan. Imamo take slučaje. Pa saj tudi to nič ne st'ri. Čudno in impertinentno je le to, da se ti nemški in nacionalni gospodje na Štajerskem vendarle včasih sklicujejo z vso vehemenco na znanje slovenskega jezika. Kadar je namreč kako naše mesto v ministarstvu ali pa kako novo mesto pri najvišjem dvoru prazno, hitro se ti oglase najhujši zagrizenci in vsakdo bi rad najboljšje znal slovensko. Slovenci-kompetenti jim pri tem niso prav nič nevarni. To je že največja ironija in zelo žalosten znak sedanjih justičnih razmer. Protekcija čez protekcijo!

— Namen posvečuje sredstva. V Nemčiji je vzbudila literarna pravda med višjim jezuitom grofom Hoensbroechom in nekim kaplanom Dabachom precej zanimanja. Šlo se je za to, ali uče jezuitve, da namen posvečuje sredstva. Hoensbroech je navedel celo vrsto jezuitskih pisateljev, ki so v svojih spisih učili, da namen posvečuje sredstvo, da se sme porablja tudi grešna sredstva za dosego namenov, ki so po sodbi cerkve dobri. Sodišče pa se je postavilo na stališče, da nauki posameznih jezuitskih pisateljev še niso dokaz, da je ta nauk jezuitsko načelo. »Slov.« bi rad iz tega koval kapital. Mi pa le pravimo: Kaj briga nam juristično dlakocepjanje, ko doma na Kranjskem pri klerikalcih vsak dan vidimo, da njim res namen posvečuje vsako sredstvo. Zmago klerikalizma so proglasili za dober namen in v dosego tega namena se poslužujejo najgrših, najostudnejših najpodlejših sredstev. Vsako največje lopovstvo jim je dobro. Vzpričo tem dejanjem, ki jih vsak vidi, je zaman ves trud klerikalcev, utajiti svoje zavržene načelo: Klerikalna dejanja so dokaz, da njim namen posvečuje sredstva.

— Grof Gvidon Auersperg proti Slovincem. Pod tem naslovom piše poluradna »Agramer Ztg.«: »V nedeljski prilogi lista »Neue Freie Presse« je priobčil grof Gvidon Auersperg članek pod naslovom: »Zibelka Anastazija Grüna«. V tem članku se nemilo dotiče naših bratov Slovencev in slovenske književnosti ter pledira za to, da bi Nemci zopet dobili v svoje roke rojstni dom Anastazija Grüna. Grof Auersperg namreč piše: »Posestvo je prišlo v roke pripadnikom naroda, ki je sovražem narodu pokojnega pesnika — opozarjam pri tem, kako so slovenski dijaki poškodovali pesnikov kip v Ljubljani, daji je baš Anastazij Grün svoje literarne častne nagrade porabil za ustanove v prilog kranjskim dijakom in jim s tem gotovo ni dal nobenega povoda za sovražstvo. Takisto pa naj bi tudi pomislili Slovenci, da je bil njih največji književnik Prešan (!), učitelj in prijatelj Anastazija Grüna in da je Grün sam s svojimi prevodi seznanil nemški svet s slovenskimi pesnimi. Sedanja posestnika

pesnikovega doma sta gg. Josip Lenarčič in Karel Kotnik.« — Na stroške celega naroda torej, s ceninami frazami hoče grof Gvidon Auersperg pokazati, da je vreden nemstva in svojega grofovskega naslova. Mi pa temu ne verjamemo. Slovenci niso narod, ki bi bil sovražem Nemcem. Ta trditev je tembolj upravičena, ko se nasprotno tega ne more reči o Nemcih napram slovanstvu. Slovenci niso niti proti Grünu, niti proti Nemcem — politični sovražniki so pač morda — in da se ta boj vojuje z vse ljutostjo, o tem mora pač vedeti kralj grof, kakor bi tudi moral vedeti, da se spoštovanje kakega naroda do velikih mož ne sme meriti po netreznih dečkah in dijakih. Kričeči kontrast med »literatom« Prešernom (ne Prešan) in pesnikom Grünom bi si grofovski pisec pač lahko prihranil, ker je bil Prešern najmanj tako velik pesnik, ako ne večji kakor Grün. Ako torej pledira potomec rodbine kot tak ali kot Nemec, da dobi njegova rodovina ali ves nemški narod zopet v roke Grünov rojstni dom, bi imel dolžnost nastopati v tonu, s katerim bi ne kompromitiral imena Auerspergov in nemškega naroda! To je pač obetna zafrakcija na naslov zelnega grofiča!

— Zadnja sodnijska imenovanja in Slovenci. Pod tem naslovom piše »Domovina«, da je pomenljivo to, da so čuvaji našega blagra v Gradcu in na Dunaju milostno blagovolili namesto dveh imenovanih samo enega svetnika v graško nadsvetišče in to Nemca, ki vleče za to določeno plačo. Slovincu Škerlju v Novem mestu pa so dali naslov brez plače. V Celje so dali adjunkta Rojca nemškega mišljenja — brez konkurza, da Slovenci še prositi niso mogli za to mesto. V Konjicah in v Ribnici praznih služb sodnih pristavov pa sploh niso oddali, imeli pa so — slovenske prošilce za nji.

— Na c. kr. ženski vadnici v Ljubljani je razpisano mesto c. kr. vadniške učiteljice. »Učitelj.« piše tem povodom naslednje: Ta ženska vadnica je bila doslej nekaka nemška posest, ker so vsa učiteljska mesta imela v rokah nemških učiteljic — in jih še imajo, kakor da je ljubljanske c. kr. žensko učiteljske kje v Prusiji in ne v slovenski Ljubljani, namenjeno vzgoji slovenskih učiteljev. Učiteljica, ki je šla sedaj v pokoj, ni znala slovenski in ni tudi nikoli nastopila pred kandidatinjami slovenski. Zato tudi ne moremo vedeti, kak je bil njen pouk v slovensščini. Druga učiteljica zna slovenski, pa se dela kakor bi ne znala. Njeni nastopi v slovensščini so bele vrane. A ker ima visoke zveze je vse dobro. Vse konference s kandidatinjami, ki hočejo biti slovenske učiteljice, so nemške, samo ena učiteljica dela tu izjemo. Te ultranemške razmere na ženski vadniči v Ljubljani presegajo res vse meje, in le brezbriznost poklicnih faktorjev se moramo zahvaliti, da je slovenska beseda in slovenska misel pravcota pastorka na tem učnem zavodu. Slovenci poslanci imajo sedaj priliko in dolžnost, da poskrbe za normalne in pravične razmere na c. kr. ženski vadniči v Ljubljani.

— Krvav pretep na dvo-rišču ljubljanske realke in »Tagespošta«. V ponedeljek smo poročali, da so prejšnji petek Nemci in nemščurji ljubljanske realke napadli svoje sošolce Slovence z noži in da je bilo nekaj Slovencev ranjenih pri tem. Graška »Tagespošta« taji to in slika Nemce kot najpohlevnejša bitja, po katerih Slovenci lahko hodijo. »Posledica« »Narodove« laži, pravi približno »Tagespošta«, pa je, da so se prišla jako mučna preiskavanja. Verjamemo radi. Če ni bilo nič, zakaj pa hodijo nemške matere prosit ravnatelja, naj bi ne izključili njih sinčkov? In če res ni bilo prav nič, zakaj je odredil ravnatelj, da se imajo Nemci shajati na enem delu dvorišča in Slovenci na drugem? Odkod pridejo sledovi krvi, katere so dijaki še par dni pozneje

Dalje v prilogi.

videli na hodniku? Ljubljanski do pisnik »Tagespost« je menda laž rzel v zakup, sicer bi si ne upal kar naravnost vsega zanikati.

— **Ljubljanske obč. volitve.** Opazujemo vse volilce, naj se nikar ne dajo ujeti v nastavljenе pasti, nego naj pridejo polnoštevilno na volišče in naj glasujejo za postavljene kandidate. Zlasti naj se polnoštevilno udeležijo gg. trgovski sodniki, obrtniki, privatni uradniki in železničarji narodnonaprednega mišljenja.

— **„Slovenski Narod“ in „Slovenec“.** Sobotni »Slovenec« je z debelimi črkami natisnil na delu lista: »Današnja številka obsega 14 strani.« Sicer je nam vseno, s kakimi sredstvi »farba« škofova cunja svoje pomilovanja vredne bralce, ali da občinstvo ta humbug nekoliko spozna, ga moramo vendar malo osvetliti. Primerjaje »Slovenca« s »Slovenskim Narodom«, se vidi, da so »Slovenčev« kolone nekoliko širje od »Narodove«, zato pa dosti krajše. V vsaki koloni »Slovenskega Naroda« je ravno toliko stavka, kakor v »Slovenčev« koloni. Zdaj pa pride razloček. »Slovenski Narod« ima na vsaki strani pet kolon, »Slovenec« pa samo štiri. To je jako znaten razloček. Današnja številka »Slovenskega Naroda« na primer ima 16 strani, to je 80 kolon. Ako bi hotel biti »Slovenec« danes ravno tako velik kakor »Narod«, bi moral imeti tudi 80 kolon, torej 20 strani. Po tem navodilu si čitatelji lahko vselej napravijo račun za koliko je »Slovenski Narod« večji od »Slovenca«. V ostalem pa naj »Slovenec« le zapisuje na delo lista, koliko strani obsega; nam tega ni treba!

— **Imenovanja v politični službi.** Gavarstvena tajnika Ivan Kreklich-Strassoldo pl. Treuland v Trstu in Filip Reinlein pl. Marienburg, voditelj okrajnega glavarstva v Poreču, sta imenovana okrajnim glavarjem na Primorskem.

— **Imenovanje pri pošti.** Poštna ekspeditorica v Trnovem Pavlina Meden je imenovana za poštaro II. razreda. Poštna pomožna uradnica I. razreda Marija Sore je premeščena iz Kočevja v Litijo.

— **Živinozdravniško mesto v Vipavi.** Deželni odbor je sklenil, da se razpiše mesto živinozdravnika v Vipavi. Občine mu bodo plačevale 400 K, deželni prispevek pa se je določil na 800 K. Ta donesek prenesel se je iz Ribnice, odkoder je živinozdravnik odšel v Bosno. Mesto v Ribnici pa se ne razpiše več, ker ribniške občine nikakor niso bile pripravile k temu, da bi bile kaj donšale k plači živinozdravnika.

— **Občinske volitve v Oplotnici na Štajerskem zopet razveljavljene.** Dvakrat zaporedoma so tu Slovenci zmagali in dvakrat zaporedoma je politična oblast vsled pritožbe nemškutarjev našla dlako v jajcu ter je volitve vsled formalnih nedostatkov razveljavila. Oplotnica je najzgovornejši zgled, kako se dela s Slovenci na Štajerskem.

— **„Društvo slov. književnikov in časnikarjev“.** Opozarjamo vnovič vse odbornike na sejo, ki bo danes zvečer ob pol 9 uri v »Narodnem domu«, s prošnjo, da se je vsak odbornik zanesljivo udeleži!

— **Jugoslovanski almanah.** Toliko se je že govorilo o tej knjigi in pisalo, a še vedno ne vemo, pri čem da smo. Doslej smo mislili, da smo krivi nekaj Slovenci, največ pa Bolgari, da almanah ni izšel, vsaj tako se nam je zagotavljalo. Kako smo se torej čudili, ko smo danes izvedeli, da smo mi Slovenci popolnoma nedolžni in da bi almanah radi nas že zdavnaj izšel, ako bi si ne bili hrvaški in srbski in bolgarski umetniki in književniki v lašeh. Včerajšnji »Obzor« namreč priobčuje dopis svojega poročevalca iz Beograda, v katerem se izraža glede jugoslovanskega almanaha tako-le: »V odbor so stopili Srbi, Hrvati, Bolgari in Slovenci, a samo Slovenci so zadovoljni s svojim odborom, zato so tudi poslali svoja dela, dočim ostali niso zadovoljni in tudi niso poslali svojih prispevkov. Književniki se ne morejo sporazumeti med sabo, ker nečejo v

almanah nastopati drug poleg drugega. Ta slabost se je pokazala pri Srbih, pri Hrvatih in Bolgarih.« Če torej smemo verjeti temu poročilu in vzroka v to pač imamo, smo Slovenci edini, ki nas ne zadene nobena krivda, ako je ideja jugoslov. almanaha padla v vodo! Mislimo, da vladajo med našimi pisatelji največja nesoglasja, po »Obzorju« poročilo sojeno pa so razmere med našimi književniki vzorne proti onim pri drugih jugoslovanskih plemenih! To ve torej povedati »Obzor«! V nasprotju s to vestjo pa zatrjuje včerajšnja »Edinost«, da izide almanah že v najkrajšem času. Kaj je sedaj resnica? Ali se ne čuti begradski osrednji odbor vezanega, da bi nam to pojasnil?

— **V odgovor na škofovo brošuro** priredi »Prosveta« v Ljubljani po Veliki noči tudi javno predavanje.

— **„Prosveta“.** V sredo, dne 12. t. m. se vrši ob 8 uri zvečer v Auerjevi restavraciji (Wolfove ulice) prijateljski sestanek. Na dnevnem redu je razgovor o delovanju med tekočimi počitnicami, poročilo o vodniku za ljudske knjižnice in slučajnosti. Odbor prosi, da se sestanka udeležijo vsaj vsi v Ljubljani bivajoči člani. Prijatelji društva dobro došli!

— **Akademija.** Danes od pade predavanje g. dr. Ivana Robide, ker je dvorana »Mestnega doma« za običajne volitve prirejena kot volišče. Prihodnje predavanje se vrši v nedeljo, 16. t. m.

— **Redni občni zbor pomočnikov in bolniške blagajne deželne zadruge brivcev v Ljubljani** se bode vršil v torek, dne 11. aprila ob 8 uri zvečer v salonu Auerjevih dedičev, Wolfove ulice.

— **Slovensko pevsko društvo „Zvon“** ima danes zabavni večer v gostilniških prostorih g. I. Pavška na Martinovi cesti št. 36 s sledečim sporedom: Petje, tamburanje, sredolov, šaljiva pošta, kuplet in korjandoli korzo. Vstopnina 15 kr. K mnogobrojni udeležbi vljude vabi odbor.

— **Zveza c. kr. konceptnih uradnikov direktne davčne službe na Kranjskem.** V nedeljo, dne 2. aprila 1905 se je vršilo v »Góški pivnici« zborovanje c. kr. konceptnih uradnikov direktne davčne službe na Kranjskem. Pri istem se je ustanovila zveza teh uradnikov na podlagi od ministrstva notranjih zadev za vse avstrijske dežele že odobrenih pravil, na podlagi katerih je bilo to zborovanje tudi sklicano. Izvoljen je bil za predsednika te zveze gospod Fran Gerstenmayer, c. kr. višji davčni nadzornik v Postojni, za tajnika g. dr. Slavko Kermavner, c. kr. davčni nadzornik v Ljubljani in za blagajnika gosp. Ivan Ditz, c. kr. finančni koncipist v Litiji. V jeseni leta 1904 ustanovljeno centralno društvo omenjenih konceptnih uradnikov ima namen čuvati in pospeševati stanovske težnje in koristi svojih članov (c. kr. konceptnih uradnikov direktne davka sploh) in skrbeti za razvoj njihove strokovne izobrazbe. V ta namen hoče izdajati strokovni list, delati na izboljšanje stanovskih razmer in na ločitev davčne in politične službe v I. in II. inštanco, doseči neodvisnost od deželne vlade in glavarstev, sploh pa se hoče truditi, da doseže zasluženo, a odrekano priznanje za svoj ritem, težaven in odgovoren posel. Ustanovni občni zbor centralnega društva se vrši za velikonočne praznike na Dunaju.

— **Vrtno veselico z javno telovadbo** priredi dne 2. julia t. l. šišenski »Sokol« pri Koslerju, na katero naj se blagovolijo ozirati druga narodna društva.

— **Naše dobro katoliško ljudstvo.** Pred nekaj dnevi so šli posestnik Anton Remec iz Zadvara (ljubljanska okolica) in njegova dva sina pijanji iz gostilne domov. Med njimi se je vnel prepir, v katerem sta pijana sina pijanega očeta tako hudo pretepla, da je bil ves krvav in ima več ran.

— **Predavanje.** Jutri, v nedeljo, 9. t. m., ob 2 uri popoldne bo de mlekarski nadzornik, g. Legwart, predaval v Črmošnjicah o mlekarstvu in o pomenu mlekarskih združenj. Pri ti priliki se ustanovi nova mlekarska zadruga.

— **Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.** 1. Predanič France iz Velikih Malenc pri Čatežu ob Savi je kradel slivovko v kuhinji Martina Kožarja, ki je je skuhal okoli 170 litrov. Ker tat v naglici ni čepa dosti zaprl, ima Kožar 160 kron škode. Obsojen je bil Predanič na 7 mesecev težke ječe. 2. Benedikt Milavc iz Topolj, kajzar, si je hotel preskrbeti okusne pečenke in je šel v graščinsko hosto grofa Auersperga. Zasačil ga je loveški čuvaj. Milavc je bil obsojen na tri mesece težke s tremi postji poostrene ječe. 3. Janez Drobnič iz Malih Lašč je obtožen

radi javne posilnosti. Upri se je orožnikom, poškoval Julija Epplja, obdinskega predstojnika iz Starega lega je pa o soval z besedami »Lausbube«, »Rotsbube« in ga udaril s bičnikom po roki. Obsojen je bil na en mesec ječe s 4 trdimi ležišči.

— **Postopanje celjske policije napram slovenskim vojaškim nabornikom.** Piše se nam iz Celja: Zadnje dni marca so se vršili v Celju vojaški nabori za ves celjski okraj. Že od nekdaj imajo ti fantje naborniki, ki pridejo v tem času zaradi najstrožjega davka, katerega zahteva država od njih, na vado, da dajejo ob tej priliki duška svojim patriotskim čutilom tudi na ta način, da zapojejo kakšno pesem tudi po mestu. Ta navada se je tudi do letošnjega leta od strani celjske policije vsaj v neki meri trpela. Letos pa je nastopala proti pojdičim fantom — fantje so se obnašali v drugem oziru jako spodobno in nikakor niso razgrajali — z najstrožjo krutostjo in jih zapirali koj po vrsti, kakor da bi dotični policaj dobil za vsako žrtve kako premijo. Opisati hočem samo en slučaj brezobzirnega postopanja 30. sušca popoldne. Po graški cesti je prišla sklenjena vrsta pojdičih fantov in šla v smeri proti glavnemu trgu. Nadpolicaj Mahr in neki njegov tovariš sta skočila na sredino vrste in prijela v sredi idočo fanta za telovnik tik pod vrstom s tako silovitostjo, da sta se stresla in nato ju še potiščala nazaj, dočim je ostala vrsta silila naprej, tako da se ta fanta pri najboljši volji ne bi mogla ustaviti. Nato je Mahr tovariš enega fanta s pestjo klestil in konec tega odurnega prizora je bil ta, da sta fanta bila odvedena v zapor, namesto da bi bila zaprta policista, kar bi moral razsoditi vsak nepristranski očividec. Če bi policaja postopala tako, kakor njima zakon veleval in bi zahtevala od fantov, da naj molče in da se naj mirno razidejo, namesto da se jih je takoj dejansko lotila, do takega zapiranja sploh ne bi došlo, ne v tem slučaju, niti v podobnih slučajih. Omenimo pri tej priliki, da je sedaj 12 fantov pri c. kr. okrožni sodnji v Celju v zaporu zaradi hudodelstva javne sile po § 81. kaz. zak. kar pa je samo posledica nekorektnega postopanja mestne policije. Mi vendar upamo, da bo prišla končno državna oblast do prepričanja, da celjska policija, ki stoji pod komando najnestrepnjših germanskih šovinistov, ne more spolnjevati svojih dolžnosti do nepristranskega vzdrževanja javnega miru in redu, in da ho isto nadomestila z državnimi funkcionarji, ki bodo enako pravično postopali tudi proti slovenskemu prebivalstvu.

— **Loterija.** Iz Petrovč na Štajerskem se nam piše: Koliko zlo je loterija za revne sloje, o tem smo že večkrat kaj čitali. Za stavo mora biti, čeprav manjka za sol in tobak. Ljudstvo je silno vneto za loterijo. Če treba, nosijo se številke staviti po več ur daleč. Tako na pr. se znosi na Vransko dež Lipo in Črto iz Zgoranje Savinske doline mnogo stotakov vsako leto. Ali ni škoda težko prisluženih novcev? Bi se resne dali bolje obrniti? In to zlo ne pojema, temuž se vedno večša, posebno tukaj, in sicer so se stavne vsote že kako poldrugo leto sem podvojile, odkar so se delile pri neki veselici med ljudstvo »Velike Eziptovske sanjske bukve« — Če se ne motimo, je bilo to del slavnega rečiškega konsuma. Res, veliko kulturno delo je storil tisti, ki je prišel na to pogubeno idejo!

— **Nekaj za naše trgovce.** »Trgovski dom« v Gorici je tamkaj najlepše, najmodernejše poslopje. Stoji na vogalu ob ljudskem vrtu in naj bolj prometni ulici proti kolodvoru. V tem poslopju so na razpolago prostori za dve obširni trgovini, ena na vogalu s 4 velikimi izlozhami, druga cela na ulico s 3 ogromnimi izlozhami; stekla so po 12 m². V Gorici se ni oglašil doslej še nobeden naroden trgovec za to prostoro. — Marsikaj ljubljanski trgovec bi lahko otvoril v Gorici filijalko ali samostojno nastanil tam kakega svojca. — Ponudbe sprejema »Trgovsko-obrtna zadruga« v Gorici. Glej oglas.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dež. sodišču. 1. Jera Kocjančič, delavca žena iz Dobrunj, je Matevžu Vidicu vzela iz stanovanja hranilno knjižico »Ljudske posojilnice« z vlogo 384 K 60 h. Tatvino obtoženka priznava, le to taji, da bi bilo stanovanje zaklenjeno. Obsojena je bila na 3 mesece težke ječe. — 2. Jožef Možina, posestnika sin iz Robidnice, bi bil moral priti drugo leto spomladi k naboru, a so ga na kolodvoru v Hebu redarji zasačili, ko se je ravno hotel odpeljati v Bremen in naprej v Ameriko, za kar je imel pripravljen že vozni list. Zagovarjal se je, da je le hotel iti svoje prijatelje v Bremen obiskat. Obsojen je bil na 8 dni strogega zapore

in na 10 K denarne globe. — 3. Fr. Fortuna, delavec iz Homea, je v Spod. Gamelnjih med tem ko so bili domači na delu zunaj hiše, izmaknil gospodarju Matevžu Burgarju 2 srajci in 46 kron gotovine, Mariji Burgar pa iz zaklenjenega kovčega srebrno uro z verižico v vrednosti 26 kron. V Ljubljani je v frančiškanski cerkvi odnesel Mariji Černič jermas s kostanjem in gobami v vrednosti 8 K. Ker je bil Fortuna že večkrat zaradi tatvine kaznovan, je bil obsojen na 15 mesecev težke ječe in na stavljenje pod policijsko nadzorstvo. — 4. Matija Stalec, ključavničarski pomočnik iz Hotavlj, je zapustil pred 3. naborom leta 1901 svoj rojstni kraj in se podal v Ameriko. Obsojen je bil na 14 dni strogega zapore in na 10 K denarne globe. — 5. Otokar Jedlička, rojen v Vyšehradu, trgovec z urami na Jesenicah, še je pri svoji trgovini zelo zadolžil. Vzrok je bil zlasti to, ker je brez denarnih sredstev odprl trgovino ter delal nove dolge, da je z njimi poravnal stare in tako svoje težave prekladal z ene rame na drugo. Pasiva raznih upnikov znašajo 9129 K 56 vin. Obsojen je bil zaradi zakriviljene krive na 3 tedne ostrega zapore.

— **Lov za prisiljencema.** Včeraj popoldne okoli polu 2 ure sta pobegnili prisiljenca Makso Potočnik, rojen v Ljubljani, pristojen v Karnoi in cigan Mihael Brajdich od dela mestnih nasadov nasproti Sv. Petra cerkve. Pritekla sta po Sodnijskih ulicah na Dunajsko cesto, kjer jima je stražnik Grčar med tem časom že pot prestregel in cigana aretoval. Potočnik je zavlil na Marije Terezije cesto. Stražnik Sitar pa za njim. Ker je Potočnik nesproti Sitarju grozil z odprtim nožem, je ta potegnil sabljo in z njo zamahnil proti prisiljencu, ki je odskočil čez Flogovo dvorišče proti Latermanovemu dvorcu. Tam ga je podrl lastnik panorame gosp. Jožef Mencin, katerega sta dva neznanca vaganta prisilila, da ga je moral izpustiti. Potočnik je potem tekkel dalje, a so mu v šolo idočih gimnazijci zastavili pot, da ni mogel iti proti tivolskemu gozdu. Tekel je potem po travnikih proti »Cesarskemu vrtu«, tam zlezal pod mostom na vrt, kjer sta ga stražnika Sitar in Klančič s pomočjo Mencina in delavcev ukrotila in odpeljala zopet v hišo pokore. Potočnik je, ko je bil ugnan, žugal stražnikom, da se bodo, kadar pride ven že videli, kar je verjetno, kajti z njim je imela policija že opraviti od njegove mladosti in ima tudi rati tatvin za Ljubljano prepovedan po vratek. Navedenec je že 15krat pred kaznovan in diči njegova slika hudodelniški album pri mestni policiji.

— **Goljuf.** Pred nekaj dnevi je prišel h ključarskemu mojstru Jakobu Martinčiču na Rimske cesti št. 14 neki mlad človek, ki je rekel, da je ključarski pomočnik, in prosil dela ter dal Martinčiču, ki ga je bil sprejel, svojo delavsko knjigo. Obenem ga je prosil 6 K predjema, kar mu je g. Martinčič res dal, a pomočnik se od istega dne ni več povrnil. Knjižica se glasi na ime Dionisio Aichholzer, iz Francesco, rojen 24. novembra 1886 v Trstu. Sumi se, da ta knjiga ni njegova last.

— **Nesreča.** Včeraj popoldne ob polu 1. uri je strojevodja Viktor Oroszi peljal iz brezovijske postaje z vrhniškim vlakom. Ker je začel v stroju neko škripanje, je stopil na stopnice, da bi videl, li ni stroj kaj pokvarjen, a mu je spodrsnilo in je padel s stopnice vsnak na progo ter se hudo poškodoval. Kurjač je vlak takoj ustavil. Oroszi je pa naložil v kupe in ga pripeljali v Ljubljano. Z južnega kolodvora so ga potem prepeljali s rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Voz mrve se je zvrnil** danes jutraj ob polu 9 uri Luckmanovemu hlapcu na dolenskem mostu na progo električne železnice. Trpelo je 15 minut dokler mrve niso spravili s tira in da je bil promet zopet reden.

— **Opico je ujel** hišnik mestne dekliske šole pri sv. Jakobu. Cigar je, jo dobi pri hišniku.

— **Pobegnil** je predvčerajšnjim od 5. dragonskega polka v Mariboru dragonec Trpin. Sumi se, da jo je krenil proti Trstu.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Lembach 16 Slovencev, 48 Hrvatov je šlo v Heb, 10 v Selško dolino, 13 v Beljak, 8 v Lesce, 8 jih je pa prišlo iz Hruišce. 10 Črnogorcev je šlo v Trbiž, 30 laških ogiljarjev v Kočevje, 10 pa v Novo mesto.

— **V deželnem gledališču** so se v sezoni 1904/05. našle sledeče reči: 3 kukala, 3 dežniki, 4 pompadurji, 3 pasovi. Dalje več različnih rokavij in robcev. Izgubljene reči brani hišnik deželnega gledališča.

— **Ljubljanske društvene godbe** koncert se vrši danes zvečer v »Narodni kavarni«, Gosposke ulice. Začetek ob 9 uri. Vstop prost. — Jutri zvečer 9. t. m. je koncert »Društvene godbe« v hotelu »Ilirija« (Kolo-

dvorske ulice). Začetek ob 8. uri. — Vstopnina 40 vin.

— **Veliki vojaški koncert** bode vsako nedeljo in praznik na lepem senčnatem vrtu Koslerjeve pivarne. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstop prost.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** opozarja še enkrat, da se vrši danes, soboto, točno ob 9. uri zvečer v salonu hotela »Ilirija« jour fix. Ker imajo pristop tudi vsi prijatelji društva, se nadejamo prav obile udeležbe.

— **Hrvatske novice.** Klerikalni dnevnik v Sarajevu. Nadškof dr. Stadler namerava osnovati v Sarajevu klerikalni hrvaški dnevnik. Hrvatska bosanska inteligenca je nadškofa prosila, da naj v interesu hrvaške stvari v Bosni in Hercegovini opusti to svojo nakano, katero prošnjo pa je Stadler osorno odbil. Stadlerju in njegovim popom je torej še »Hrvatstvo« premalo klerikalno, zato ustanove v Sarajevu še radikalnejše klerikalno glasilo. Uboga Hrvatska, ako jo bodo v Bosni reševali taki ljudje! — Šibenik — vojno pristanišče. Biankinjevo glasilo »Narodni List« ve povedati, da dope 15 t. m. v Šibenik 18 fantov vojne mornarice, da izdelajo naštete, da se mesto Šibenik pretvori v trdnjavo in vojno pristanišče. Z zgradbo vojnega pristanišča in utrdb, v kar se bo potrebovalo baje tri leta, se takoj prične. Ali je to prvi sad Biankinjevega govora v drž. zboru, v katerem je zahteval, da se utrdi dalmatinska obal in se ojači avstrijska vojna mornarica? Zdi se res, da je tako, ker prinaša Biankinjev list prvi vest o utrdbi Šibenika. Da, da, Bankini je kar preko noči postal velik avstrijski patrijot in negovan ljubljene vojne uprave!

— **Najnovejše novice.** — Veliko poverljivejše. Poverjenje mestnega blagajnika Viktorina v Kromeriju znaša 300 000 K. — Grafica Montignoso je že podpisala pogodbo, da izroči draždanskemu dvoru princezino Moniko, zato pa se ji zviša letna apnaza od 30 000 na 60 000 mark.

— **Otvoritev** belgradskega vseučilišča se je odgodila na nedoločen čas, ker so dijaki z novo izbranimi profesorji nezadovoljni ter so izjavili, da se otvoritve ne udeležijo.

— **Prvi cesarjev strežaj** 91 letni Jos. Homung, ki ga je nedavno voz povozil, je vsled ran umrl.

— **Požar v šoli.** Blizu Moskve se je vnela med poukom neka vaška šola. Ker je bilo poslopje leseno, se je požar tako hitro razširil, da je zgorel učitelj s 14 učenci.

— **Potres v Indiji.** Pri zadnjem silnem potresu je bilo v Dharmasali podutih in ubitih 470 vojakov in 7 evropejskih otrok.

— **Nevarna zobozdravnik.** V Berlinu so zaprli zobozdravnika Legartha. Neko deklco iz boljših krogov je zlorabil med narkozo ter je dekle zvedelo za atentat šele sedaj, ko so se pokazale posledice.

— **Najhujši strup.** Kemiki so sedaj iznašli strup, ki je hujši kot cijankalij; imenujejo ga kakodil — cianid. To je beli prašek, ki se tali ob 33 stopnjah toplote, a pri 140 stopnjah začne vreti ter se izhlapevati. Samo ena petina grama tega strupa zadostuje, da se več ljudi v zaprtem prostoru zastrupi.

— **Prošt ušel.** Wormski prošt Malzel, ki bi imel v kratkem biti sojen zaradi hudodelstva proti pravosti, je ubežal. Proti kaveji 10 000 mark so ga izpustili iz preiskovalnega zapore, odkoder je odšel v neki mogunski samostan, zdaj je pa od tam popihal.

— **Preglasen odgovor.** Neki pruski vojak je pri poduku na vprašanje poročnikovo, kateri je najvišji poklic vsakega zdravega in krepkega Nemca, odgovoril: Trpinjenje vojakov. Vojno sodišče ga je obsodilo zaradi teh besedi na 4 mesece ječe.

— **Zastrupljen pri zobozdravniku.** Učiteljja Haržovskega v Lvovu je bolel zob; šel je k nekemu ondodnemu zobozdravniku, ki mu je usmrtil zobni živec. Bolniku je ponudi strašno oteklo lice in otekline je do drugega dne tako narasla, da je prestrašena soproga poklicala zdravnika. Zdravniki so konstatovali, da je sredstvo, s katerim mu je zobozdravnik usmrtil živec, zastrupilo učitelju kri. Takoj so ga operirali, toda bilo je že prepozno. Po 48 urah je šele 36 letni učitelj umrl.

— **Prvaki med zdravniki** londonske, berlinske in budimpeštanske univerze so preizkušali že marsikatero zdravilo, da bi dognali, katero sredstvo najbolj pomaga proti ponavljajočemu se revmatizmu in tiganju. Mesece in mesece so trajali ti poskusi na londonski univerzi in rezultat teh

učenjskih raziskavanj je bila soglasna trditve, da najuspešnejše in najbolj gotovo deluje proti tem bolečinam Zoltánovo mazilo. V krogu naših čitateljev se je že neštivilokrat pela slava temu zdravilu; njih dobro mnenje pa je še bolj utrdil najmerodajnejši faktor, londonska univerza. To prekrasno mazilo dobite po vseh večjih lekarnah, naročite ga pa tudi lahko pismeno v Zoltánovi lekarni v Buda Pešti, V., Szabadságtér, za 2 K.

*** Konstantin Meunier,** ki je ustvaril monumentaliteto modernega delavnega človeka, je umrl 4. aprila v Bruslju zadet od mrtvouda. Rojen je bil 12. aprila 1831.

*** Ljudsko šolstvo v Črni gorji.** Desetih ljudskih šol je bilo v šolskem letu 1904/05 v črni gorji 99, izmed teh je 79 državnih, 20 pa občinskih. Na teh šolah deluje 124 učiteljev. Ženskih šol je 6, v katerih deluje 8 učiteljic.

*** Iz sodne dvorane.** Pred nekim sodiščem na Nemškem je stal človek, ki je bil obtožen, da je neopravičeno ribe lovil. Na predsednikovo vprašanje, zakaj je lovil, odvrne obtoženec, da se je žutil opravičenega kot prebivalec svoje vasi. »Torej ste lovili z bona fide?« vpraša predsednik. »Ne, gospod predsednik, s črvm!« — Ne razumete me. Menim, če ste lovili v dobri veri? — »Sveda, rimsko-katoliške!«

*** Sredstvo proti piku mokšitov** je iznašel Lacerda, ravnatelj biološkega oddelka narodnega muzeja v Rio de Janeiro. To sredstvo obstoji iz mešanice rastlinskih snovi, s katerimi se namerja kak del človeškega telesa, namerja ga ne piči noben mrčes. Nekega moža so s to mešanico po vsem životu namazali in ga namerja izpostavili sto različnim strupenim mrčesom, toda niti eden se ga ni dotaknil.

*** Velike plače.** V Ameriki imajo že navadni nastavljenici dvakrat do trikrat večjo plačo kot pri nas. Vzgojiteljice otrok imajo dohodke, ki se nam zde že kar bajke. Sveda so to vzgojiteljice milijonar-skih otrok. Tako ima Mis Batrix Bend, vzgojiteljica otrok gospe William Whitney letne plače 95.000 K. Mis Harriet Gale je že sedem let družabnica hčere umrlega milijonarja Knixa. Letne plače ima 48.000 K. Vzgojiteljica mladega Nikolaja Browna štiri letnega milijonarskega sina, dobi 36.000 K letne plače. Nekoliko slabše ima vzgojiteljica male Solite Armour; ima le 36.000 K letne plače, dobi pa vsako leto daril za 9500 K.

*** Lakota nepremagljiva sila.** Pred nekaj dnevi je zapazil neki dunajski stražnik v 19. okraju, kako je neki mlad reвно oblečen fant z nekega pekovskega voza potegnil bleb kruha in ga na mestu začel jesti. Ko se mu je stražnik približal, hitel je fant požirati, kolikor je le mogel, ostali kruh je pa izročil stražniku. V soboto je stal fant, učenec Konrad Stelzer, pred sodiščem zaradi tatvine. Obtoženec je jokaje zatrjeval, da takrat, ko je hleb vzal, že tri dni ni ničesar užil; da je drugače pošten človek, da ga je pa pri pogledu tolikoga kruha glad naravnost prisilil, da je vzel en hleb. Ker je stražnik izjavil potrdil kot popolnoma verjetno, je sodnik opustil obtožbeno, češ, da je glad v tem slučaju nepremagljiva sila in da je fant moral krasti.

*** Proti stezniku.** Odkar je mlada Bolgarska desegla svojo svobodo in neodvisnost, ima razen mnogih izobražujočih zavodov tudi ženske gimnazije. Nedavno je naučni minister razposlal na vsa gimnazijska ravnateljstva okrožnico z naredbom, da se s 1. majem mora na vseh ženskih zavodih prepovedati modro, ker je škodljiv zdravju ter niti ni estetiški v strogem smislu besede. Vse hoče svobodo, vse se hoče svobodno razvijati. Mlado drevo, kadar raste, poka na njem skorja, ker se mu osrčje širi. Zavij deblo, da mu ne popoka skorja, pa se bo drevo ali posušilo ali pa razžene priisiljen oklop. Kmetice so pri težkem delu dvrsta zdrava, ker so jim notranji organi pravilno razviti. Mestne deklice pa se v pravem razvitku vklepajo v steznike, in ta nenaravni oklep jim slabi življensko moč na račun »lepih oblik«.

*** Iz angleškega parlamenta.** V angleški spodnji zbornici je rekel neki škotski poslanec glede postojanke 2 milijonov f. štrl za afgansko vojsko »to je toliko, kakor če bi bolha piskala v ocean«. Neki drugi govornik se je ogreval za množitev evropskih čet v Indiji ter povedal primero: »Bledo obličje angleškega vojaka je hrbenica indijske armade«. Neki irski poslanec se je jezil, da se na Irsko uvaža toliko slabega škotskega žganja, dasi se doma prideluje dobro žganje. V svoji gorečnosti za domačo produk- cijo je rekel: »Škotsko žganje je tako pekoča tvarina, da tebe po grlu kakor bakljada«.

*** Pravda za milijonsko dedščino.** Budapeštanski sodni dvor

se bo v kratkem baval z zanimivo pravdo za dedščino 14 milijonov. Vdova grofa Bele Bathyany, rojena Tarnoczy, je bila ženska čudakinja, ki se je dala lani pod imenom svoje služabnice sprejeti v trgovsko bolnišnico, kjer je tudi umrla. Odredila je v svoji oporoki, da pripade njeno premoženje le moškemu članu Bathyanove rodbine. V ta namen je napravila majorata. Zakoniti dediči, med njimi Gustav Tarnoczy, knez Hugo Erba-Odasalehi in grof O'Donnel so začeli tožbo. Poprej so vprašali tri odlične odveta- nike, med njimi tudi posl. Hodossyja, ki so se vsi izjavili, da se majorat ne more ustanoviti, temuč pripada teh 14 milijonov zakonitim dedičem. Posebno se je poudarjalo, da se za napravo majorata ne more dati cesarjevo privoljenje, ker ni to mogoče iz državno-pravnih in socialnih vzrokov. Vse pričakuje napeto, kako pravda izteče.

*** Orjaški gramofon** je izdelal sloveči izumitelj parnih turbin. Anglež Parsons. Gramofon se imenuje »Auretyphon«, giblje ga zračni pritisk, a njegov glas se sliši na 5 kilometrov daleč. Iznajdba je velike važnosti za brodove in pristanišča. Dosedaj so ladje v megli dajale svarilna znamenja s tulenjem, pokanjem in zvonenjem, da so odvrnile od sebe nevarnost, da trdijo skupaj z drugo ladjo. V bodoče bo ta posel opravljal »auretyphon«.

*** Pohujšljiva zadeva.** V francoskih »boljših« krogih niso posebno tankovestni glede zvestobe v zakonu. O najnovejši taki aferi, ki pa ni brez trag komike, si pripovedujejo sedaj po celim Parizu. Neke elegantna in lepa mlada žena, ki za svoje potrebe ni dobivala od moža dovolj »dobičaja«, priskrbeli si je, kakor je to v Parizu že skoraj običaj, bogatega čestilca, ki je dajal za drage tolače potrebni denar. Naivnemu možu je žena pripovedovala, da so kupljene reči mnogo cenejše, kakor so bile v resnici. S tako lažjo pa ni smela priti možu, ko ji je ljubček po dolgem dreganju kupil iz dragocene kožuhovine plašč za 1000 frankov. Izmisli si sta si morala z ljubčkom kaj drugega. In zvitka gospa jo je iztuhtala. Kupila je srečko neke efektne loterije ter napravila tako, da je dobil srečko mož v roke. Vse drugo je priskrbel ljubimec ter prinesel tudi sam dragocen kožuh kot zadeti dobitek. Žena ni bilo doma. M ž je naglo vprašal prinašalca, ali žena še ne ve, da je srečka zadeta. In ko mu je ljubimec njene žene z nedolžnim obrazom zagotavljal, da žena za srečko in dobitek nič ne ve, vzal je mož dragocen kožuh ter ga nesel — svoji ljubimki. Kajti tudi on se je držal pariške navade ter hodil po potih, ki v zakonu niso dovoljeni.

*** Zaroka ločenega moža.** O interesantnem vprašanju je sodilo okrajno sodišče Mölling pri Dunaju v soboto 1. aprila. Zdravnik dr. Rodrich Gerhardt in njegova žena Brigita sta pred dvema leti ločila svoj zakon, ki je bil sklenjen po rimsko-katoliškem obredu. Pred kratkim so pa starši neke gospodične Ivane Krämer naznanili hčerino zaroko z dr. Gerhardtom. Ločena soproga Brigita Gerhardt je tožila vsled tega svojega moža in njegovo nevesto zaradi razžaljenja časti, ker sta jo z naznanitvijo zaroke izročila javnemu zasmehovanju, razen tega pa tudi zaradi preložitve zakonske zvestobe. Sodnik je oba obtožena oprostil, ker z naznanitvijo zaroke tožiteljica še ni bila nikakor predmet javnega zasmeha in ker se mogoče pripeti, da se bo smel tudi ločeni katoliški mož zopet oženiti. O preložitvi zakonske zvestobe ni govora, ker dr. Gerhardt ne živi skupno s svojo ženo in zakonski, ki so sporazumno ločeni, niso primorani zakonske zvestobe se držati.

*** Lepa kulturna slika** se nam nudi zopet v Monakovem, katero je spravila na dan obrtnosodna razprava. Kavarne »Habsburg«, katera se je dosedaj prištevala bolj- šim kavarnam, se je pokazala kot pravi pekel za izkoriščanje. 10 natakari- e, ki služijo v omenjeni kavarni, ne dobi nič plače. Pač pa morajo plačati 15 fenigov za rabo posode vsak dan, posebej pa plačati še vsak komad, ako se razbije; 20 fenigov za svaženje; 15 fenigov vsak dan za vporabo — stranišča; eno marko vsak peti dan za prost popoldan, vse prispevke za invalidno in bolniško blagejno. Natakarije ne dobe hrane, pač pa morajo plačati hrano za 10 fenigov dražje po jedilnem listu kakor gostje. Vsaka natakarija mora plačati vsak dan 50 fenigov za dekle, ki prinaša vodo in tobi pivo. Poleg mora pa še kupiti zobotrebneke, vizgalice in monakovske časnike za svoje goste. Vse te stroške morajo natakarije pokriti iz miloščine — napojnine. Že to je infamno, da delodajalec ne plačujeje natakarijskih plač. Ali če pomislimo, da od teh ubogih bitij za- ltevajo še posebna plačila, potem je

izraz lopovi in ropari za te isse- salce še prepohevlen. Sava se ti mo- dorni banditi malo brigajo, ako so njih bele sužnje primorane vdati se prostituciji, da pokrijejo te velike stroške, da le oni rede svoje debele trebuh.

*** Lepotilni pripomočki v starih časih.** Sloveče dame vseh časov so uporabljale kopeli kot iz- vrstno sredstvo za izboljšanje kože in barve obraza. Odlične Rimljanke so se v ta namen kopale v oslihem mleku ter so zato na svojih potovanjih imele vedno po več oslic s sabo. Ica bela Bavarska si je dala skuhati ve- like množine kurjega drobovja ter pomelala to »kasha« v svojo kopel. Angleška kraljica Elizabeta se je ko- pala v vinu, Marija Stuart v mleku, madama Tallien v soku zmečkanih jagod, cesarica Josipina v parfumu- nem mleku. Italijanske dame sred- njega veka so se kopale v topli krvi, lepote 18. stoletja v juhi telečjega mesa, rožni vodi, v soku medu ali ovsu, čemur so še primešale jajci rumenjaka. Za časa Katarine Medici in njene sloveče hčerke Margarete Valois so si lepote ovijale čez noč obraz z ruto, ki je bila namočena v sok svežih oranž in citron; čestokrat so pridevale še sladkor, galun — in polzeve sline. Lepotice na dvoru an- gleškega kralja Karla IV. so si po- krivale obraz z živim srebrhom, be- dastoča, ki se je v poznejših letih hudo maščevala.

*** Ženske — občinske svet- nice na Angleškem.** Poslanska zbornica je z večino 150 glasov spre- jela zakon, ki podeljuje ženskam pa- sivno volilno pravico za grofjski svet in zastopstvo kmetijskih občin. Po tem zakonu morejo biti ženske ob- činske svetovalke (councillors) in mestne svetovalke (aldermen). To bo veselo!

*** Hitro delanje srajc v Ameriki.** Da je srajca v Čikago popolnoma narejena, treba je le 6½ minut časa. Delo izvršuje sedem deklic, ki so primerno izurjene v tem delu. Stroji naredo na dan po 16.000, v minuti 28 gumbic in v desetih urah pripravi amerišanski vrezavalec 250 tucatov srajc za dolo.

Književnost.

— **„Učiteljski Tovariš“.** Stev. 14. Vsebinska: Duhovniške plače in mi. — Učiteljsko vprašanje na Go- riškem. — Naš denarni zavod. — Duhovnik in učitelj. — Iz naše or- ganizacije. — Književnost in umet- nost. — Vestnik — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati. — Za- nimivosti križem sveta.

— **Knjižnica za mladino,** urejmeta Engelbert Gangl in Ivo Trošt. Tiskala »Goriška ti- skarna« A. Gabršček. 29 knjiga te knjižnice obsega povest »Milutin Oblakar«, ki jo je po nemškem izvirniku priredil nadučitelj Janko Leban. Povest je prav lepo pisana in moramo biti g. pisatelju hvaležni, da jo je našim razmeram tako pri- mereno priredil.

— **Leitfaden zur Ablegung der Steueramtsprüfung** je na slov priročni brošura, ki jo je sestavil jako spretno g. Janko Stare. c. kr. davčni pristav v Krškem. Knjiga bo davčnim uradnikom jako dobro služila in je vobče izvrstno delo.

— **„Oester. Städtebuch“** je izdalo natančno statistiko o Ljub- ljani, katero je sestavil magistratni tajnik g. Evgen Lah. Ker je g. Lah znan kot statistični specialista, ni treba še posebej naglašati, da je omenjena statistika izvrstno sestav-ljena.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 8. aprila. Ministrskemu predsedniku baronu Gautschu se je obrnilo zdravje toliko na bolje, da ni več nevarnosti.

Djakovo 8. aprila. Škof Strossmayer živi še, toda zdravniki ga vzdržujejo pri življe- nju samo z injekcijami s kافرو. Že celih 48 ur je brez zavesti. Po- moči ni nobene več. Strossmayer je še o pravem času naredil svojo oporoko in čuje se, da je volil velike vsote za narodno-kul- turne in dobrodelne namene.

Atene 8. aprila. Prestolona- slednik je v Partenonu otvoril arheološki kongres.

Carigrad 8. aprila. Glede umora štirih ujetih srbskih vsta- šev v Kumanovu se je dognalo sledeče: Ko so vojaki prignali ujete vstaše v Kumanovo, je turški

kapitan Nazni vojake oštel, zakaj niso vstašev ustrelili tam, kjer so jih ujeli. Potem je vzel revolver in hotel vstaše postreliti. Tem se je posrečilo zbežati iz vojašnice, zunaj pa so jih čakajoči Turki napadli in masakrirali.

Pariz 8. aprila. Preiskava za- stran vojaške zarote proti republiki zadobiva čedalje večje dimenzije. Že to, kar se je dognalo, spričuje, da so zarotniki delali z duhovskim denarjem.

Madrid 8. aprila. Ministrski predsednik je obljubil visokošol- cem, da izpolni nekatere njih zahtev- e, če nehajo stavkati. Visoko- šolci so bili s tem zadovoljni, ne pa naučni minister. Ta je podal demisijsko. Da se prepreči ministr- ska kriza, je ministrski predsednik preklical svojo obljubo, vsled česar so potem dijaki začeli znova stavkati.

Berolin 8. aprila. Pop Ga- pon se je zopet oglašil. Po Petro- gradu in tudi v mnogih drugih krajih se razširja Gaponov najno- vejši oklic na narod. Ta oklic je krvav poziv na umor in na požig. Obenem pozivlja Gapon nard, naj uničuje tudi vodovode, naprave za razsvetljavo, brzojave in železnice.

London 8. aprila. »Times« prijavlja obširna poočila o zad- njem velikanskem potresu v In- diji. Škoda znaša nad sto mi- lijonov. Žena vicekralja je samo slučajno utekla smrti. Komaj je bila zbežala iz svoje spalnice, se je na njeno posteljo zrušil strop. V Damsali je bilo ubitih kakih 100 vojakov in mnogo drugih ljudi. V Simli se je zrušila vojašnica in zasula vse vojaštvo. Kakih 600 vojakov je bilo ubitih ali so se pod razvalinami zadušili.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Demoliranje cen, katero že nekaj časa opažamo na žitnem trgu, nadaljuje se energično. Tekoči teden je povzročil novo devastacijo in pritiral aprilov kurz že pod K 18—, dočim so hosisti pred nedavnim upali, da bodo na K 19— dospeli kurz potisnili na K 20—. Raz- očaranje je naravnost veliko in hkrati neprijetno občutno. Hosisti so hoteli vedeti, da so zaloge skrajno majhne, sedaj se kaže, da postajajo večje. Izpod- ekvatorska letina je v marsičem pre- kosila nade, nad ekvatorjem imamo krasno vreme, zbog katerega so se rast- line že toliko utrdile, da jim niti more- bitna slana ne more več znatno škoditi. Od trenutka do trenutka pa hosisti ipak segajo po tem sredstvu, ki jim sicer ne hasne mnogo, ovira pa saj rapidno kr- šenje cen.

Pšenica je v teku tedna za april in maj zgubila zopet nad 60 vin.; tudi efektivno blago je reduciralo ceno gla- som borznega brzojava do 30 vin. ven- dar pa pri dejanskem nakupu te re- dukcije ni mogoče doseči ter zahtevajo imetelji po postajah še vedno pred- tedenske cene. Značilno pri vsem tem pa je, da so ponudbe silno majhne, iz- ven tega pa tudi ni dobiti večjih množin za točno odpošiljatev.

Koruzi se dobro vzdržuje za točno blago, majev kurz se je nekoliko omečil. Za to robo današnje vreme ravno ni pomembno, variacija cene za- visi le od večjih ali manjših dovozov odnosno vidnih zalog.

Oves se sicer brani koncesij v cenah, vendar se pa mora polagoma umikati, čeprav le z neznatnimi popusti. Petrolej je s 1. aprilom znižal cene za 2 krome 50 vin. pri 100 kg.

Riž tendira zelo trdno. Špirit naznanja trdneje cene, vsled česar utegnejo rafinerije svoje za- hteveke dvigniti.

Kava notira za točno blago ne- koliko višje.

Sladkor. S 1. aprilom se se pri- čele ponudbe za kampanijo 1905/06, do večjih sklepov pa doslej še ni prišlo, ker vse čaka ugodnejšega trenutka. Današnje cene namreč ne temelje na pravi podlagi, kajti sladkorna pesa še ni niti vsejana. Predčerašnjim so na- migavale rafinerije, da bodo ponudbe prekinile, vendar pa do trenutka o tem ne vemo nič pozitivnega o tej nameri. Baje se je vršil razgovor tičoč se pre- nehanja ponudb za 3 mesece, češ, da pomejijo današnje cene za rafinerije zgubo. Videti pa je, da se temu niso pridružile vse rafinerije, ker posamezne še vedno prodajajo. Točno blago no- tira nekoliko nižje, surovina pa se draži, vsleg tega ni izključeno, da se bo tudi rafinada v kratkem ojačila, ker nedu- staja blaga.

Poslano*

gosp. Ivanu Demšarju, kovaškemu mojstru na Marija Terezije cesti v Ljubljani.

Najprvo Vas podpisane v ljudo- vprša, ako imate posredovalnico za posle in pomočnike, na podlagi katere bi Vi bili opravičeni odposiljati po- močnike v tuje kraje? Bilo bi pa dobro, da to svojo novo koncesijo javno na- znanite, da bi se podpisane in še drugi kovaški mojstri vedeli obračati na Vas v slučaju, da jim treba nekih pomoč- nikov.

Pomočnika, kateri se je pri meni izučil, ste ga sicer s svojim posredo- vanjem odvzeli, vendar pa smem biti ponosen na to, da ste ga kot zanes- ljivega delavca odposlali v Dalmacijo, kjer on gotovo ne bode izdeloval pu- šice za osi tako, da bi jih stranke nazaj pošiljale kakor se je to Vam zgodilo.

Jos. Kunstler

kovaški mojster v Gradišču.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Velecenjeni odjemalci!

Leto bode skoraj minulo, od- kar sem ostala vsled naključja sama na Kranjskem, približuje se pa čas, kakor ste v časopisih či- tali, da se mi nakloni zopet to- varišica.

Predstavljal bi si marsikdo, da sem se med tem časom za- radi pomanjkanja družine dolgo- časila, ni pa bilo tako, nasprotno, zabavala sem se, čitaje prijazna pisemca z lepimi naročili, katera so mi dohajala v tako ogromnem številu od stalnih, kakor tudi od novih odjemalcev. Provozčila so mi zadnja toliko posla, da sem morala žrtvovati ves svoj počitek; storila sem pa to z veseljem, sprejemši toliko priznanj in po- hvalnih pisem vsled znane svoje postrežljivosti. Ker pa mi ista niso le došla od mojih stalnih od- jemalcev, marveč tudi od onih, kateri pred letom še zame vedeli niso, smatrala sem si to v svojo največjo čast.

Velecenjeni odjemalci, prepri- čali ste se, da je moj trdni prin- cip, najboljše postrežati, ne ozi- raje se na to, jeli je dotičnik preje pri meni naročeval ali ne.

Prosim Vas torej vljudno, da to upoštevate in me tudi nadalje s cenj. Vašimi naročili počastite ter bodite zagotovljeni, da kar za- morejo storiti moje tovaršice, brez- dvomno tudi storiti zamore

Vam vdana

Tovarna testenin
ED. ZELENKA
LJUBLJANA.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda Gosp. Anton Pongratz, Jesenice 4 K nabral od »Dmakov« v »Gasthaus« Klinar na Savi. — Hvala!

Za Učiteljski konvikt. Gosp. dr. K. Osvald, c. in kr. gimn. prof. v Gorici 2 K Živel! Zuesek smo izročili g. J. Dimniku.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. aprila: Frančiška Matjašič, hi- šina, 23 let, Cesta na južno železnico 1, se je zastrupila. — Josip Cundr, tesar 70 let, Radeckega cesta 11, ostarelost.

Dne 5. aprila: Marta Zajc, mizarjeva hči, 6 let, Sodarska steza 4, jetika. — Ernest Anžič, tesarjev sin, 7 let, Hrade- kega vas 15, Meningitis.

Dne 6. aprila: Ana Maček, delavka, 73 let, Kladezne ulice 20, pljučnica.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem fran- coskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot boleti utežujoče, dobro znano antirevma- tično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar- nar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za- znamovan z varnostno znamko in podpi- som.

Želodec prebavlja in čisti. Da pa za- more zadostiti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napejati, temveč skrbeti, da se mu to dvojno delo kolikor možno olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je Dr. Roes balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega založ- nika v Pragi, ker pospešuje prebavljanje in povzroča lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah.

Kakao. Kakor uči izkušnja, ni redovito uživanje kakaovske pijače zdravju nikakor tako v prid, kakor so pogosto mislili doslej. Ker ima v sebi čisto veliko toščice (časih nad 60%), provzroča kakao motenje v prebavi, da čutimo želodec nenavadno natičen da smo nenavadno hitro siti, da imamo manj slasti do jedi in da nas peče zgaga. Črešlovita snov, ki jo ima v sebi (kakaorot), provzroča vrhutega ležnost v črevesu, pogosto celo trajno zaprtost. Da se zaprejo te neprijetne, pošilja staroznana firma Ivan Hoff pod imenom „kandol-kakao“ na trg izdelek, ki je najboljše okusa in zaradi tesne združbe s sladom jako lahko prebaven ter napoleh dokaj cenejši od vseh drugih kakaovskih vrst. Ta združitev s sladom, čigar lastnosti, tolikanj dragocene za zdravje, se priznavajo čimdalje splošneje, zmanjšuje toščatost tako izdatno (po analizi preizkuševališča na Dunaju z dne 21. oktobra t. l. 1933 %), da se sme kandol-kakao v mnogih primerih važno živilo, zlasti za odpravljanje nervoznih dispzij, malokrvnosti itd. Kdor je va en kakaovske pijače, temu se izvestno hitro prikupe kandol-kakao tako, da ga bo redno rabil ker ustreza vsem zahtevam. Kandol-kakao se že dobiva v vseh trgovinah s specializiranim blagom, vendar je treba paziti natanko na ime Hoff in zahtevati izrečno kandol-kakao.

Skrivnost praktične gospodinjice. Za obnovenje kovinskih reči: zlatih, srebrnih, niklajstih alifendastih, bakrastih, medenih itd. rabi le pristni čistilni ekstrakt Globus Fritz Schultze nast. deln. družba Heb in Lipsko in doseže prekrasen dolgotrajen blek. Na vseh prejšnjih razstavah odlikovano, je dobilo to čistilo zopet na svetovni razstavi v St. Louisu 1904 najvišjo odliko grand prix, jasen dokaz za njega neprekosno dobroto. Čistilni ekstrakt Globus je najboljše kovinsko čistilo na svetu. Čistilni ekstrakt Globus nima, kakor so preiskali trije sodno zapriseženi kemiki, nikakoršnih škodljivih sestavin, kovin prav nič ne obje in se tudi ne maže kakor čistilna pomada in nikdar ne izgubi moči. Te odlične lastnosti so mu zagotovile velikansko razširjenost. Več nego 500.000 škatlic tega čistila se razpošlje vsak mesec na vse strani sveta in ga ne rabijo stalno samo zasebna gospodinjstva ampak tudi razne vojaške kantine, železniške uprave, industrijska podjetja itd. Najdragocenejši sestavini, neubusno kredno, ki jo ne prekosni noben drug proizvod in ki je šele povod priznani kakovosti čistila Globus, pridobiva firma Fritz Schulz jun. deln. družba Heb in Lipsko iz lastnih rudnikov. Rabite zato samo čistilni ekstrakt Globus ki ga zaradi nizke cene lahko nabavi vsakdo in zavračate vse manjvredne ponaredbe. Zahtevajte po vseh specializiranih železniških, drogerijskih in po trgovinah z milom in drobnim blagom samo čistilni ekstrakt Globus z varstveno znamko Globus v rdečem pasu.

Forman
proti
nahodu

Škatljica
40 vin.

Po vseh
lekarnah.

Učinek presenetljiv. Ob pričetku
nahoda skoro nezmotljiv uspeh.

684-11

Osebam
v višji starosti

se uporaba

francovarskega **Natalie Vrelca**
Lithion-kiseline
izredno priporočila.

Prednosti:

Ima najmanj apna!
Vseučno žene na vodo!
Ima prav posebno prijeten okus!
Dobro se v vseh zalozah mineralnih vod in v lekarnah, kakor tudi naravnost pri francovarski razpošiljalnici mineralnih vod.

L. LUSER-jev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kur-
885 jim očesom, žuljem itd. 6

Glavna zaloga:
L. SCHWENK-o a lekarna
Dunaj-Meidling.

Za-
me-
vaj **Luser-jev** obliž
za turiste
po K 120.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospo-
dinjstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

ooo

Zahtevajte le izvirne zavojce
z imenom „KATHREINER“.

Glavna zaloga: 1935

Redko priznanje je dosegla v učenih krogih doma in v tujini iz sadu kokosove palme izdelana izvrstna rastlinska toščica „KUNEROL“. Po mnenju mnogih državnih preizkuševalnic za živila ter difernih kemikov in zdravnikov je „KUNEROL“ najizvrstnejša jedilna toščica, enaka v vsakem oziru najbolj čistemu sirovemu maslu. Nujno svarimo pred manjvrednimi, slepilno podobnimi posnemki.

Po vseh kulturnih
državah re-
gistrirana

Na drobno
ne
prodaja.

1143-1

M. Joss & Löwenstein
c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

Petinspetdesetletni uspehi
Anatherina.

Slabi zobje lahko povzročijo otrovanje organizma, gnojivce, zastrupljenja krvi, ki jim celo sledi smrt, dalje živčne komplikacije z znaki otrplosti in vohobe so vodili zobje velika nevarnost vsakemu človeku. Izkušnja nas uči, da ima izmed 100 ljudi 80 gnile zobe; med njimi imajo nekateri zobe kakor razvaline, zobno meso vneto, nalahko krvaveče in polno mehurjev, ki teče iz njih gnoj, ki jim že na razdaljo diši gnusno iz ust. Po izreku učenjakov povzročje in pospešuje navedene nedostatke ponajveč raba kislinastih in penečih se zobnih sredstev. Profesori in zdravniki torej priporočajo zaradi zanesljivosti za ohranitev zdravih ust, zob in zobnega mesa kakor tudi proti takim bolečinam sedaj zanesljivo učinkujočo pristno Anatherinovo zobno in ustno vodo ces. in kr. dvornega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaju XIII. 6 tudi proti dihanju iz ust v steklenicah po K 280, K 2— in K 1— z modro francosko etiketo v zlatem tisku in s firmo Anatherinov zobni creme v lončkih po 60 h, ki zobe temeljito na neškodljiv način čisti in desinficira. — Na prodaj povsod in v glavni zalogi pri gosp. lekarnarju J. Mayrju v Ljubljani. 2 3546-5

Zdravilski
konjak

zajamčeno pristni
vinski destilat pod
stalnim kemiškim
nadzorstvom.

Destilerija
Camis & Stock
Trst-Barkovlje.

1/2 steklenica K 5.—, 1/4 sta
klenice K 2.60. — Na prodaj v
boljih trgovinah. 34

Samoigralni
mandolinski
orkestrion

najnovjše,
najdovršenejše
konstrukcije.

Za koncertno in plesno
godbo, za restavracije,
koncertne in plesne
dvorane.

Čudovito ceno.

Odična lepota glasov,
moderna izvršitev pod
polnim jamstvom.

Pošiljam na najmanjše obroke brez po-
viška cene. — Prospekti gratis in franko.

S. Zangl na Dunaju,
IV., Favoritenplatz 2. 872-4

Edini zastopnik in tvorniška zaloga firme
Kuhl & Klatt v Berlinu.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Melusine zobni prašek
1 škatljica 60 vin.

Razpošilja se vsak dan s obratno pošto.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil., medicinalnih
vin, specialitet, najfinjših par-
fumov, kirurških obvez, sve-
žih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

o clog novozgrajenega Fran Jožefovega
jubila. mostu. 22-14

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dun. borze 7. aprila 1905.

Walošbeni papirji.	Dinar	Blago
4% majeva renta	100-45	100-65
4% srebrna renta	100-35	100-55
4% avstr. krona renta	100-45	100-65
4% zlata	120-—	120-20
4% ogrska krona	98-15	98-35
4% zlata	118-70	118-90
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-—
4% posojilo mesta Spiljet	100-50	101-50
4% Zadar	100-—	100-—
4% bos. here. žel. pos. 1902	101-50	102-50
4% češka dež. banka k. o.	100-15	100-40
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	100-15	100-65
4% pešt. kom. k. o. s.	101-25	102-25
4% 10% pr.	107-65	108-65
4% zst. pisma Innerst. hr.	100-50	101-50
4% ogrske cen.	100-50	101-50
4% dež. hr.	100-50	101-40
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100-20	101-20
4% obl. ogr. lokalnih že- leznic d. dr.	100-—	101-—
4% obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99-—	—
4% prior. dol. žel.	99-50	100-—
4% juž. žel. kup. 1/4%	319-30	321-30
4% avst. pos. za žel. p. o.	101-15	102-15

Srečke.

4% Srečke od 1. 1860/1.	193-—	196-—
4% „ 1864	288-—	291-—
4% „ 1864	170-—	171-50
4% „ 1864	309-—	317 50
4% „ 1864	307-—	315-—
4% „ 1864	279-—	284-—
4% „ 1864	109-—	113-—
4% „ 1864	142 10	143 10
4% „ 1864	25-50	27-—
4% „ 1864	482-—	492-—
4% „ 1864	79-—	83-—
4% „ 1864	86 59	91-—
4% „ 1864	66 50	72-—
4% „ 1864	56 75	58 75
4% „ 1864	37 50	39 50
4% „ 1864	65-—	69-—
4% „ 1864	74-—	83 70
4% „ 1864	537-—	547-—

Delnice.

4% Južne železnice	89 50	90 50
4% Državne železnice	660 25	661 25
4% Avstr.-ogrsk. bančne delnice	1651-—	1661-—
4% Avstr. kreditne banke	665-—	666-—
4% Ogrske	770-—	772-—
4% Živnotenske	247 50	248 50
4% Premogokop v Mostu (Brüx)	660-—	666-—
4% Alpinske montan	524 75	525 75
4% Prška žel. ind. dr.	2652-—	2662-—
4% Rima-Muranyi	642 25	643 25
4% Trbovljske prem. družbe	263-—	271-—
4% Avstr. orožne tov. družbe	615-—	621-—
4% Češke sladkorne družbe	164-—	166 50

Valute.

4% C. kr. eekin	11-33	11-36
4% 20 franki	19-07	19-09
4% 20 marke	23-42	23-50
4% Sovereigns	23-92	24-—
4% Marko	117-15	117-35
4% Laški bankovci	95-35	95-55
4% Rublji	252 50	253 50
4% Dolarji	484-—	5-—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 7. aprila 1905.
Termin.

Žitje	za april	za 100 kg. K	17-98
Pšenica „ maj	100	—	17-88
Pšenica „ oktober	100	—	16-64
Rž „ april	100	—	14-10
Koruzna „ maj	100	—	14-48
Oves „ april	100	—	13-74

Efektiv.
Nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-9. Srednji srčni tlak 736-0 mm

April	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo
7. 9. zv.	732 1	35	sr. azahod	jasno	
8. 7. zv.	728 9	62	p. m. jzah.	jasno	
9. 2. zv.	726 3	103		oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura: 40°
normale 81° — Padavina 00 mm.

Leopoldina Kaučič
roj. Premrov

v 38. letu svoje starosti danes ob 4. uri
zjutraj.

Pogreb predrage rajne pojde v
ponedeljek, dne 10. t. m. ob 10. uri iz
hiše žalosti na tukajšnji mirovni sv.
Trojice.

Rajnice priporočamo v blag spomin
in molitev.

Razdrto, dne 8. aprila 1905. 1151

Leopoldina Kaučič
roj. Premrov

v 38. letu svoje starosti danes ob 4. uri
zjutraj.

Pogreb predrage rajne pojde v
ponedeljek, dne 10. t. m. ob 10. uri iz
hiše žalosti na tukajšnji mirovni sv.
Trojice.

Rajnice priporočamo v blag spomin
in molitev.

Razdrto, dne 8. aprila 1905. 1151

Sprejme se takoj dobra in zanesljiva
kuharica
v „restavraciji na pošti“.

Plača po dogovoru. Ponudbe naj
se pošiljajo na lastnika g. Viktorja
pl. Wurzbacha v Gradcu pri
Litiji. 1132-1

Najboljša pitna voda

kadar proti nevarnost epidemije, je v
takih slučajih čisto skušana, od medi-
cinskih avtoritet vedno priporočevana

MATTONI-JEVO
GISSHÜBLER
naravno
alkalično kiselico

V njej se ne nahajajo nikake organske
substancie ter je zlasti v krajih, kjer je
studenčna ali vodovodna voda dvomljive
kakovosti, najprikladnejša pijača. 3891-1

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju
in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih
specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

„Trgovski dom“
v Gorici

odda v najem **prostore** za dve
veliki prodajalnice. — Električna raz-
svetljava že vpeljana; enako cavi za
plinovod. — Centralna kurjava. — Iz-
ložbe velike in moderne.

Ponudbe na naslov: „Trgovsko-
obratna zadruga v Gorici“. 1148-1

„SLOVENSKI NAROD“
se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah:

Ljubljana:

Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve
ulice št. 10.

Blaznik L., Stari trg št. 12.

Blaž M., Dunajska cesta št. 14.

Dolenc H., južni kolodvor.

Elsner M., Kopitarjeve ulice 1.

Fuchs H., Marije Terezije cesta,
nasproti Kolizeja.

Kališ A., Jurčičev trg št. 3.

Kanc A., sv. Petra cesta št. 14.

Kos I., Kolodvorske ulice št. 26.

Kristan Iv., Resljeva cesta 24.

Kustrin A., Breg št. 6.

Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.

Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4.

Pichlar I., Kongresni trg št. 3.

Sever M., Gosposke ulice št. 12.

Sušnik J., Rimska cesta št. 18.

Svatek A., Mestni trg št. 25.

Šešark F., Selenburgove ulice št. 1.

Tenente R., Gradaške ulice št. 10.

Velkovich A., Sv. Jakoba trg 8.

Glince pri Ljubljani:

Traun Janko, trgovec.

Šiška:

Favai M., Spodnja Šiška pri ko-
lodvoru.

Lavrenčič M., trgovec v Šiški.

Kamnik:

Ažman Marija, trafika.

Škofja Loka:

Žigon Matej, trgovina in trafika
na Glavnem trgu št. 34.

Selca nad Škofjo Loko:

Bernik Josip, mizar in posestnik.

Kranj:

Florian Karl, knjigotržec.

Radovljica:

Homan Oton, trgovec.

Zgoše, Begunje pri Lescah:

Jagodice Matija, posestnik, trgo-
vec in gostilničar.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):

Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:

Pretnar Ivan, trgovec.

Javornik:

Podpac Štefan.

Bohinjska Bistrica:

Grobotek Mijo, trgovec.

Sodražica:

Moro Peter, trgovec.

Ribnica:

Lovšin Ivan, trgovec.

Novo mesto:

Kos Josip, knjigovez.

Boštanj pri Radni:

Dermelj Alojzij, posestnik in
trafikant.

Krško:

Stanzer Henrik, trgovec.

Raka pri Krškem:

Varšek Ivan, trgovec.

Odda se takoj
mesečna soba
Florijanske ulice šte. 1.
II. nadstropje. 1132-1

ŠIVILJE
se takoj sprejmejo 1149-1
na Poljanski cesti št. 21.

Proda se malo rabljen
fotografični aparat
razdeljen na štiri velikosti, z vso pri-
pravo po jako nizki ceni. 1127-1
Naslov pove upr. „Nlov. Naroda“.

Seno
dobro, zdravo, iz domačih trav-
nikov, je naprodaj od 1000 kg
naprej pri
Eliji Predoviču
v Ljubljani. 1136

„SLOVENSKI NAROD“
se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah:

Vrhnika:

Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:

Japel Makso, trgovec.

Črni vrh nad Idrijo:

Lampe Ivan, trgovec.

Cerknica:

Kravanja Anton, trafikant in
trgovec;

Pogačnik Alojzij, trgovec;

Popovič Janko, trgovec;

Werli Karolina, trafikantinja.

Begunje pri Cirknici:

Stergulec Ivan, hišna št. 31.

Starigr pri Ložu:

Benčina Ivan, posestnik, gostil-
ničar in trgovec.

Postojna:

Marinšek Jakob, prodajalec.

Št. Peter na Krasu:

Novak A., na kolodvoru juž. želez.

Ilirska Bistrica:

Tomšič Roza, trgovka

Senožeče:

Zelen Ant., gostilničar in trafikant.

Komen pri Nabrežini:

Lucija od Švara, trafika.

Zidani most:

eterma n Mary, trafika na kolo-
dvoru.

Celje:

Miklauc Marija, trafika v „Na-
rodnem domu“.

Celovec.

Sowa Josip, časopisni biro.

Gorica:

Gabršek A., knjigotržnica.

Leban Tereza, Corso G. Verdi
št. 21.

Rauniak Marija, trafika na ko-
lodvoru.

Schwarz Josip, trafika, Šolska
ulica št. 2 (via scuole 2).

Trst:

Bevk M., Piazza Barriera vecchia
(vogal ulice Bosco št. 1).

Lavrenčič Mihael, Piazza Ca-
serma št. 1.

Majcen M., ulica Miramare št. 1.

Stanič Št., ulica Molin piccolo
št. 8.

Opatila:

Tomašič Anton, trafikant.

Pulj:

Schütz Marija, trafika na postaji
državnega kolodvora.

Reka:

Potošnjak A., Via del Molo.

Časopisni biro „Globus“, via
Adamich št. 2.

Gjuraj Sikič, trgovec, via An-
drassy št. 7.

Dunaj:

Hočevan Helena, trafikantinja,
VIII. Alserstrasse št. 9.

Zaradi opustitve vožnje se prodaja po nizki ceni

izvrstno kolo

brez verige. Pojasnila v gostilni na Resljevi cesti št. 22. 1132-1

Uradnik

slovenskega in nemškega jezika zmožen, pošten in soliden, se v pisarni Red Star Line, Kolodvorske ulice takoj sprejme. Vstop in plača po dogovoru. Reflektantje, ki so v enakih pisarnah že delovali s prakso, imajo prednost. Pismene ponudbe na Franc Dolenca v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41. 1135-1

Naprodaj je 25 stavbnih prostorov

ležečih ob bodoči novi cesti med sedanjo veliko cesto in državno železnico nasproti ljudski šoli v Šiški. Več se izve pri odvetniku Ivan P. Vencajzu v Ljubljani, Dunajska cesta, v Medjatovi hiši. 1133-1

Dobavitelji

rakov

za letošnjo sezono se iščejo. Ponudbe pod „Delikatesna trgovina, Gradec“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 1121-1

V Kamniku, lepo pod gozdom ležeča

Vila Praschnikerhof

s štirimi sobami, kuhinjo, parkom, na željo tudi hlev, se za sezono odda. V mlino ravnotam je pet sob s kuhinjo za oddati. 1123-1
Več pove Lou s Praschnikerjevo oskrbnitvijo v Mekinjah pri Kamniku.

Trgovski pomočnik

vešč špecerijske, železninske in manufakturne stroke, želi stopiti v službo. Ponudbe pod: „Trgovski pomočnik“, poste restante, Dob pri Ljubljani. 1100-2

Učenca

za krojaško obrt, iz dobre hiše v ljubljanski okolici, sprejme takoj Josip Rojina, krojač Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 5.

Jabolčnik

zajamčeno čist, prodaja po 12 kron za 100 litrov 1071-3

ANTON JURZA lastnik sadjarskih naprav Ptuj na Spod. Štajerskem.

Hiša

z gruntom in vso opremo ter živino vred se prodaja pod ugodnimi pogoji. 1104-1
Poizve se natančneje pri posestniku Andreju Inglicu na Sela števil. 11 pri Ljubljani.

Odvetnik izven Ljubljane išče neoženjenega

koncipijenta.

Vstop 1. junija t. l. Pogoji po dogovoru. Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“. 1143-1

ZAVAROVALNICA za zavarovanje proti ognju išče

izurjene potovalce

za Kranjsko, Štajersko in Koroško.

Reflektanti naj svoje ponudbe od dajo administraciji našega lista pod številko „1124“. 1124-1

Resna ženitna = ponudba.

Mladenič, star 25 let, absolvent kmetijske šole, se želi veseliti do samostojnega gospodarstva v tem poletju ali pozneje priženiti na kako večje posestvo na Štajerskem ali Kranjskem. Nekoliko izobražene 20-25 let stare kmetijske hčerke imajo prednost. Natančnejša pojasnila pismeno. Le resne ponudbe (ako mogoče s sliko) naj se pošljejo pod naslovom „Poštenost in tajnost“ na upravništvu „Slov. Naroda“ do 25. t. m.

Fernelendta NIGRIN je zlasti priporočljiv za fchevreaux, box-calf in lakasto usnje, daje usnjo najlepši blek in je ohranja stanovitno. — Pazite na zgorajšnje varstveno znamko. Dobiva se povsod.

Nedosežni po ceni in kakovosti

so moji visokoramni Singerjevi šivali stroji in vozna koleša: Singer se goni na noge, s pokrovcem 51 K, Ringschiff 79 K, Central-Bobbin 92 K, 5 let realne garancije, 15 K naprej, drugo po povzetju. Vozna koleša, model 1905. Nove zvončaste lege, lahek tek, z opravo 120 K. Cevi 4 in 5 K, plašči 6, 7, 8, 9 K, sesalka 80 h, sesalka na noge 3 K, oljnata svetilka K 190, 220, acetilnove svetilke K 320, K 370, 450, veriga K 280 do 320, pedal K 360 in K 4-1. Priprava za priključanje K 170. Emajlni lak 80 h, sedlo K 360, 4-1. Za kompletno emajliranje vseh svetlih delov koleša kakor balance, prečk in za izbrusitve konusa, da je kolo kakor novo K 24-1. Naprava za prosti tek z zanožno zavoro, model 1905 K 28, 76 različnih rabljenih koleš najnovejših modelov K 45, 65, 75, 80, kompletni. Razpošilja se le proti povzetju. Plačila na obroke izključena. Cenovnik o vozni koleših in šivalnih strojih zastoj. Velik bogato ilustriran cenovnik o vseh mogočih pritiskinah za koleša se pošlje proti povzetju 60 h franko. 1043-1

M. RUNBAKIN DUNAJ, Lichtensteinstr. 23. Ustan. 1874.

Cudovita novost!

325 komadov za 2 gl. Krasna ura z lepo verižico, točno idoča, za katero se daje dveletna garancija; zelo lepa laterna magica s 25 krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo elegantna broža najnovejših oblik, 1 lepa kravatna igla s simboli briljantom, 1 krasen kolijer iz orient. biserv, s patent. zaklepom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjat mošniček, jako elegantni nastavek za smotke z jantarem i garnitura ff. double-zlatih manšetnih in erajnih gumbov s patent. zaklepom, 1 ff niklast žepni nožek, 1 ff toaletno zrcalo, belg. steklo v etaju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje hiši, zastoj. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštenu povzetju za 2 gl. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakov št. 223. Ako ne ugaja, se denar vrne. 1117 Mnogo priznanih pise n.

CHRISTOFLE

Jedino in namizno orodje Prilagojeno najboljše posrebljeno. NAJLEPŠE OBLIKE Kompletno opravljene KASETE za NAMIZNO ORODJE, SKLEDE, POSODE za OMAKE, KAVNI in ČAJNI SERVISI, NAMIZNI NASTAVKI, UMETNINE. 8318-18

Edno nadomestilo za pravo orodje. Specialni predmeti za hotele, restavracije in kavarne ter za penzije, menaže itd.

C. in kr. dvorni dobavitelji

CHRISTOFLE & Cie.

DUNAJ I. OFERNING 6 (HEINRICHSHOF)

Ilustrovani cenovniki zastoj. Po vseh mestih zastojniki-prodajalci. Za jamstvo izvirnosti orodja velja izdati po leg. stojiču izvirniško znamko in polno ime

Marker

(Jutrnji zaračunalec) 1103-2
se takoj sprejme v kavarni „Austria“ v Ljubljani.

Kuharica

se išče za gostilno v mestu na svoj račun. Izvežbana mora biti za obrat navadne in tudi boljše kuhinje. Kje, pove upravništvu „Slov. Naroda“. 1083-1

Izvežbana prodajalka

ki je zmožna samostojno voditi filijalko z manufakturnim in špecerijskim blagom se takoj sprejme. Prednost imajo one, ki so zmožne položiti nekaj kaveje. Ponudbe pod „filijalka 999“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 1139-1

Pri združenih bratovski skladnici v Trbovljah je spolniti mesto bolniške blagajne kontrolorja

z mesečno plačo 60 K, s prostim stanovanjem, kurjavo in svečavo. Prosilci morajo biti zmožni slovensčine in nemščine in imajo ob enakih pogojih prednost oni, ki so prej služili pri c. kr. žandarmeriji ali policijski straži in ki so zdravi in trdni. 1146-1
Prošnje predstojništvu združene gratovske skladnice v Trbovljah.

Posestvo na Igu

obsejajoče: enonadstropno hišo, četvero gospodarskih poslopj, veliko dvorišče, 9 oral 278□° njiv, 288□° vrta, 1355□° šotarije, 9 oral 251□° travnikov in 8 oral 1527□° gozdov, se iz proste roke prodaja.

Natančneje pri Mariji Štembal na Igu pod Ljubljano.

Dražbeni razglas.

V svrhu oddaje stavbnih del pri zgradbi nove šole pri Sv. Trojici se bo vršila zmanjševalna dražba istotam, dne 13. aprila 1905.

Stavb. odbor pri Sv. Trojici p. Nova vas pri Rakeku dne 5. aprila 1905.

1120

Francišek Pavlin, predsednik.

Hotel Ilirija.

V nedeljo, dne 9. aprila 1905

velik koncert

ljubljanske Društvene godbe. 1137

Začetek ob 8 uri. Ustopnina 20 kr

Obenem opozarjam p. n. občinstvo na svoj izvrstni čvček „portugalka“ iz vinogradov gospe Jeanette Mihelič iz Čateja pri Krškem.

Mnogobrojnega obiska prosim z velespoštovanjem

Fric Novak.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee. Solnograd, čez Klein-Reifling, v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane, vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Carib, Ženeva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane, vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Straz, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 28 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijane, vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženeva, Carib, Bregenc, Inomost, Zell am jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovec, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohorja, Celovec, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, v Steyra, Linc, Budejovice, Plzen, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prago in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straz, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 1

Velik uspeh proti parnim lokomobilom!

Berhardtovi petrolinski lokomobili in motorji

delajo za polovico ceneje nego parni stroji in jim ni treba izprašanih strojnikov, za postavljanje ni treba koncesije, obrat je popolnoma varen, brez vsakega dima, brez saj in duha. Naprave za sesalni plin od 10-100 konjskih sil v popolni izvršitvi. Obratnih stroškov 2-3 vinarje za vsako uro in konjsko moč. Več projekti tvornice za motorje in stroje

G. BERNHARDT'S SOHNE DUNAJ, XII., Schönbrunnerstrasse 173/w

Zaloga čevljev

JULIJA STOR v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goisserskih gorskih čevljev. 1109-1
Elegantna, skrbna izvršitev po vseh cenah.

Otvoritev restavracije.

Naznanjam, da sem prevzel in otvoril staroznane

restavracijo „pri Levu“

po domače „na Pergerš“ na Marije Terezije cesti.

Točil bom najboljši dolenski čvček, fini štajerski rizling, ter raznovrstna druga vina iz soda in v steklenicah. Posebno opozarjam na večkrat na dan sveže nastavljeno Puntigamsko marčno ter bavarsko pivo iz sodčka in v steklenicah.

Ob vsakem dnevnem času bom postregel z ukusno gorko in mrzlo kuhinjo.

Na razpolago imam velik salon za društva kakor tudi druge prijazne prostore za manjše družbe.

Postrežba točna. Cene nizke. 1134-1
Priporočam se slavnemu občinstvu za obilni obisk

Alojzij Kos, restavrat.

Kaj je Fips?

Fips je impregnirana, oblastveno varovana vreča proti moljem za shranitev zimskih oblek čez poletje.
 hrani kašo, naftalin in mrčesji prašek ter na tedne trajajoči njih smrad.
 je jako cen, ker ga rabimo lahko več let in si prihranimo stroške za shranjevanje.
 je higienski, ker ni potreba obleke dajati shranjevat drogami, s čimer zadržimo, da bi se bolezenske krali zanesle s poleg stoječe obleke in s tem v stanovanju.
 je že na tisoč krajih v rabi in je na razpolago mnogo priznanj.
 se dobiva v treh velikostih.
 št. 1, 50 x 70 cm za bluze, klobuke, mufe, plete K — 20, št. 2, 60 x 112 cm za cele moške obleke, damska krila K 1—, št. 3, 65 x 140 cm za zimske suknje, kožuhe, dežne plašče K 120.
 se dobiva po vseh večjih trgovinah s papirjem in v

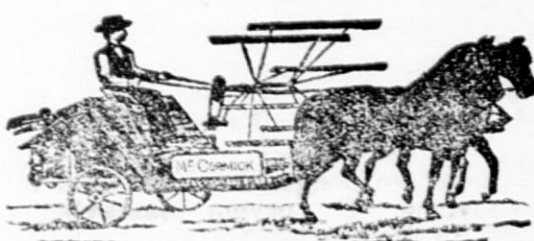
zalogi papirja **A. L. FABER**
 Dunaj, VII. Neubaugasse 80.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Čikaška tvornica za žetvene stroje)

J. E. KNECHT, ravnatelj.

Budapešta, V., Váci ut 30.

Izdelujejo se: Vezalci snopov, kosilci za žito „Daisy“, kosilci za travo, stroji za grabljenje in povlačenje, „Manila“ vozilo za snopje, obračalci sena, kultivatorji, stroji za saditev koruze.
 Velika zaloga strojev in sestavin: DUNAJ, XX., Brigittaplatz 19.

Zastopnika:

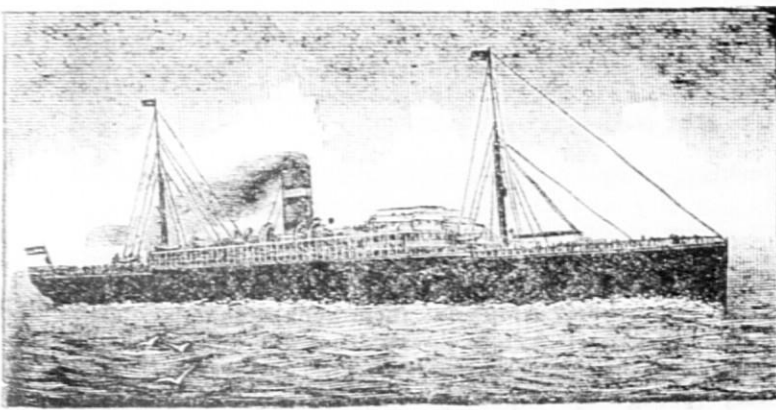
848-3

Schneider & Verovšek v Ljubljani.

Katalogi zastoj in franko.

Pojasnila se dajo radovoljno.

Samo 6 dni!

Boulogne-New York
 najhitrejša vožnja
 Nizozemsko-ameriške črte
 Bazel-Pariz-Boulogne-Amerika

Vozne liste preskri in daje brez-
 775 plačna pojasnila 5

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna
Edvard Kristan v Ljubljani
 Kolodvorske ulice 41
 na dvorišču v vili med prvo in drugo hišo na desno.

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, osobito svojim stalnim gostom se najtopleje zahvaljujem za dosedaj mi izkazano zaupanje v gostilni pri **Novem svetu** obenem pa naznanjam, da sem prevzel dobroznano in najbolj priljubljeno letno

restavracijo na „Zelenem hribu“
 tik dolejnjskega kolodvora, ki jo otvorim dne 9. aprila t. l.

Zagotavljam, da bom v svoji novi restavraciji skrbel za dobro in točno postrežbo. Tučl bom več vrst pristnih vin iz najbolj slovečih vinskih gor in vedno sveže **Aurovo mareno pivo**. Dobivala se bodo tudi okusna gorka in mrzla jedila, kosilo in večerja v abonementu ob znižani ceni. Vedno sveža bela kava, čokolada, čaj, mleko, sirovo maslo, več vrst močnih jedil itd. bo vedno na razpolago. Imam tudi sobe za tuje, posebno pripravno za Dolenjce. — Zraven restavracije je eden najlepših senčnih vrtov za prirejanje koncertov in vrtnih vesel, posebno pripravno za društva, in pa na novo urejeno keglisce, ki se bode oddajalo tudi kegliskim družbam.

Za obilni obisk in naklonjenost se najtopleje priporočam

1110-1

Franc Remic, restavrater.

Črna damska

krila, najmodernejše oblike, gladka in z lišpom, tudi v modnih barvah, izvršena najfinije. — Največja zaloga damskih kostumov, **Jopice**, **paletotov**, pa tudi dekliških in otroških oblek. — **Turistovski ovrtniki** iz velblodje dlake se dobivajo že od 5 gld. naprej, ravnotaki za dečke od 3 gld. naprej.

Angleški svršniki, karirani in pasasti od	14 gld. naprej
Temnosivi svršniki in dolge športne suknje od	8 " "
Moške obleke najmodernejših barv od	6 " "
Pralni kostumi za otroke od 3—10 let od	1 " "
Ravnotaki suknjeni od	2 " "
Deške obleke iz suknja od	3 " "
Moški in deški klobuki najmodernejših oblik od	1 " "

Gospodom se najfinije izgovarjajo svršniki in cele obleke po meri v Londonu, Berlinu ali na Dunaju.

Z odličnim spoštovanjem

Angleško skladišče oblek
O. Bernatović v Ljubljani.

1098-1

Josip Reich

— parna —

barvarija in kemična spiralnica
 ter likanje suknja
 Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
 Postrežba točna.
 Cene nizke.

Važno! Za Važno!

gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
 za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tud po Kneplpu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posiljalne moke za otroke, disave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solj za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.
 Za živinorejce
 posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnana naročila se izvršujejo točno in solidno.

— Drogerija —

Anton Kanc

Ljubljana, Selenburgove ulice 3.

Kupuje po najnižji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. itd.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

— priporoča —
klobuke

— cilindre, slamnike itd.
 — najnovejše facone
 po najnižji ceni.

Odlikovan z zlato kolajno in častno
 diploma v Parizu 1904.

Anton Presker

krejac in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svoje veliko zalogo
 gotovih oblek za gospode
 in dečke, lopice in plašcev
 za gospe, nepremočljivih
 havelokov itd. itd. 15

Obleke po meri se po najnovejših
 uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem
 na drobno in debelo
 v Ljubljani, Stari trg št. 7
 priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, prosto bencina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsacega duha po najnižji ceni cenah:
 1 kg. 50 h, več a 70 h, pri nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo
 za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da bo
 vsako nedeljo in praznik

na Koslerjevem vrtu

velik vojaški koncert.

Začetek ob 3. uri.

Vstop prost.

K najobilnejši udeležbi vljudno vabi

Marija Erbežnik, restavrantinja.

Pozor! Martin Klemenčič

umejno pohištvono in stavbeno mizarstvo

Delavnica:

Zaloga:

Urhnik, Stara cesta 101.

Ljubljana, Tržaška cesta 47

Cene:

2 šifonerja za	K 34—	1 umivalnik	13—
2 postelji	14—	1 sobna miza	6—
2 nočni ormari	14—	Popolna hišna oprava	82—

1128-1

Vse v najnovejšem slogu.

Razglas.

Mestno županstvo v Radovljici naznanja, da je c. kr. deželna vlada v Ljubljani z odlokom z dne 29. marca 1905 št. 6019 dovolila, da se preloži

letošnji letni in živinski semenj

od 25. na 20. aprila, t. j. na veliki četrtek.

V Radovljici, dne 7. aprila 1905.

Županstvo.

C. kr. rudniški zdravnik

Dr. Milan Papež

v Idriji

stanuje v novozidani erarični hiši št. 328

Zdravniška ordinacija od 9.—10. ure dop.
 in od 2.—3. ure pop.

1140-1

Nič boljšega za

pečenje

praženje

kuhanje

nego

Ceres

jedilna

mast

iz svežih kokosovih orehov okusna, lahko prebavna, izdatna v rabi, jako cena jedilna mast.

Izdelovalnice živil „Ceres“ Ringelshain.

Častita gospodinja!

Jedilna mast „Ceres“ ni umetna mast, nego čisti prirodni proizvod. Ni je tolsče, ki bolj prijala človeškemu organizmu nego mast kokosovih orehov. Zaradi lahke prebavnosti je to najboljše jedilna mast za ljudi, ki bolehalo za slabim prebavljanjem.

1101-1

Učenec

poštenih starišev sprejme se v trgovino
1021-3 z mešanim blagom

Anton Ditrich v Postojni.

Išče se

gostilna na deželi

na račun.

Ponudbe pod „Gostilna“ na
uprav. „Slov. Naroda“. 1090-2

Dva dobra 1078-2

krojaška pomočnika

sprejme takoj

J. N. Potočnik, Domžale.

V najem se išče

gostilna na deželi.

Ponudbe pod „št. 20“, poste
restante, Postojna. 1093-2

Skladišče

se odda za 1. maj.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1067-3

Proda se popolnoma nova hiša v Mariboru

10 let davka prosta, v notranjem mestu v
Gospodskih ulicah, leži ob dveh ulicah. Hiša
je dvonadstropna, ima 8 stanovanj, za 4
prodajalne prostora in doniša letnih 3000 gl.
Kupnina 42.000 gl.; pa ostane lahko velik
del na hiši ob 4 1/2% obrestovanju. Pojasnila
daže Karel Sark v Mariboru, Gosposke
ulice št. 38. 1074-3

Iščemo zanesljivega zastopnika

za Kranjsko po mogočnosti z biva-
liščem v Ljubljani. 1061-3

Alex Breyer i sinovi
veletržci z vinom
Križevci na Hrvatskem.

Ia motor-kolesa in vozna kolesa

najeenelše.

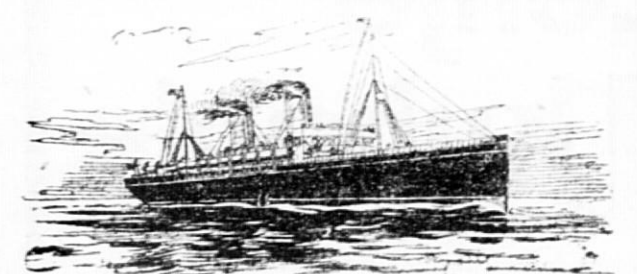
Prva moravska tovarna voznih
koles in motorjev, Brno. 5

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledični dobe prekrasno
zaito telo po kratki rabi moje odlikovane
redilne moke Käthe

(zdravniško priporočeno). Damam bujen stas.
Strogo pošteno. Karton stane fl 110. Po
nakaznici ali po povzetju z navodilom vred.
Glavna prodajalnica in razpošiljalnica

gospa Käthe Menzel 82-14
Dunaj XVIII. Schulgasse 3 I. nadstr. 64.

Cunard-Line. Prva direktna parobrodna
vožnja Trst-New-York in nazaj. Vozna
cena v III razredu Ljubljana-New-York
K 186— s prosto izvrstno hrano, pijačo
in 100 kg prtljage že od Ljubljane. Najpri-
pravnejša in najcenejša pot iz Avstrije v
Ameriko. Pojasnila in vozne listke pri
F. Nowy, agent v Ljubljani, Marijin trg št. 1.
3833-17

Češki izdelek! F. JERIE

v Jilemnicu na Češkem
izdeluje raznovrstno platneno blago in ga
razpošilja po trgovskih cenah naravnost
privatnim odjemalcem.

Belo prečeno, čistolano platno vseh širin
za moško, žensko in otroško perilo, plat-
neni žepni robci, beli obrobjeni ali neob-
robjeni, à jour in z barvastim krajem.
Namizni prtli, brisalke, damastni prtliči,
kanafas za preobleke, grizet, satin,
šifon, rjuhe in druge praktične tkanine
za domačo rabo. 906-6

Ustanovljeno 1. 1879.

Odvisni niste več

od tiskarja, če se kupite moj aparat za tiskanje s tipami. Z njimi lahko
vsakdo tiska: vizitnice, adresne karte, avize, cirkularje, uradna
povabila, koverta, povabila na shode itd. Aparat ima več tip kakor drugi
tiskarski stroji in stane z vso opremo:

105 črkami fl. —70	253 črk fl. 2-40
90 " " —85	354 " " 3—
127 " " 1-20	468 " " 3-60
140 " " 1-60	640 " " 5—
211 " " 2—	809 " " 6—

J. LEWINSON, tovarna štampilj in gumijevih tip, graverska dela.

Zastopniki se iščejo.

Neugajoče se vzame nazaj.

Dunaj I., Adlergasse 7

(telefon 12.179)

Zahtevajte

cenovnik o vsakovrst-
nih štampiljah. Najno-
vejši stroji za nume-
riranje, šablone, klešče
za plošbe, vžigalni
pečati, pečatne marke
z vzbočenim tiskom.
Preše za vzbočeni
tisk. Klišeji po
vsaki predlogi, moderni monogrami
in zobci za perilo, solidon izvršeni

in ODESA na Ruskem,

Puškinskaja 16.

Cenovnik zastoj. 246-12

Urarskega učenca

sprejme takoj 1084-2

F. Klarer, Gradišče 7.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovcve in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vaprjemna vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvija. Vse puške so na c. kr. prekuše-
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
17 vani ceniki zastoj. 17

Globin

je najboljšje in najcenejše
čistilo za čevlje.

Ia jedilno mast

pošilja po 78 v. klgr. v vsaki množini firma
LAD. URBAN & spol., Praga—Žižkov.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa
prosta za ljudi in domače živali. à 80 vin,
in 120 vinarjev se dobiva samo
v deželni lekarni „pri Mariji po-
magaj“ M. Leustekha in v le-
karni Ubald pl. Trnkóczya v
Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil
jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju
sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko
vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. febr. 1899.

54-10 L. Kres, mlekarja.

Zaradi odpotovanja se takoj

proda novozgrajena hiša

z 2 nadstropji, 19 let davka prosta,
in je v njej troje obrtov. Cena zmerna.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1062-3

Proda se zaradi družinskih raz-
mer v Koprivnici na Hrvaškem

hiša z gostilno

na lepem prometnem kraju. Samo
ob semnjih se iztoči v tej gostilni
na leto okoli 350 do 400 hl samega
vina. Proda se tudi vsa gostilniška
oprema in orodje. 1007-5

Kupi naj se obračajo sami
osebno na Marina Bilića, gostilni-
čarja v Koprivnici na Hrvaškem.

Kontoristinja

z dobrim spričevalom (če tudi začet-
nica), slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi popolnoma zmožna,
se takoj sprejme.

Ponudbe z naslovom se prosi pod
J. B. upravništvu tega lista. 1080-2

Poročila o Lovacrinu!

Znamenito sredstvo proti plešavosti, izpadanju las, luskinam i. t. d. i. t. d.

Ponatis prepovedan.

od dr. A. Kulszyckiego na Dunaju.

Odliček iz „Medicinsko-kirurškega centralnega časopisa“ Dunaj, št. 52 z dne 27. decembra 1901.

Malo je dermatoz (kožnih bolezni), ki bi se pokazale tako težavne, tako golju-
fivne, tako renitentne, kakor Alopecia (plešavost). Mislimo, da se ne motimo, če trdimo
da je skoraj vsak zdravnik mnenja, da je Alopecia (plešavost) neozdravljiva in če
zdravi svojega pacienta, ki bolega na Effluvium capillorum (izpadanju las), s kakim od nešte-
vilnih sredstev proti tej bolezni, naredi to, ut
aliquid fiat (da se kaj zgodi). Tudi mi smo bili
tega mnenja, ker smo imeli slučajno opraviti z
več Alopecijami, in akoravno sem porabil vse
svoje terapevtske znanosti, sem moral pri svojem
bolniku vedno zaznamovati Status idem (nespre-
menljiv položaj).

To dejstvo me je žalostilo toliko bolj,
ker sem z mnogimi svojimi bolniki živel v ožjem
razmerju in sem moral gledati, kako je n. pr.
Alopecia acata pri neki še mladostni pacientinji
zavzela vedno večje dimenzije. Od prijateljske
strani opomnjen na Lovacrin, ki so ga priporo-
čali ameriški avtorji, sklenil sem ga samo zato
poskusiti, ker obsoji preprati le iz vegetabilnih
substanc in sem lahko naprej uvidel, da ne bo
povzročil nobenih dermatitid (kožnih izpuščajev)
ali celo toksikacij. Kako veliko je pa bilo moje
iznenadenje, ko sem prvega bolnika, ki je imel
Alopecia areata in je bilo bolno mesto v pre-
meru 3 cm veliko, zdravil z Lovacrinom in že
po štirinajst dnevnem zdravljenju zapazil, da se
je gola koža na glavi začela pokrivate z lasmi.

Priznam, da je bilo to dejstvo napravilo
na me tak vtis, kot če bi bil slisal, da je na-
primer Mammacarcinom (rak prsne žleze) ne-
nadoma ozdravljen. Akoravno sem rastenje las
na bolnem mestu mogel natanko opazovati, stal
sem vendar nevarno pred tem evidentnim
dejstvom, dokler ni po preteku drugih 14 dni
z zdravljenjem z Lovacrinom ta rast toliko na-
predovala, da so se novi lasje razločevali le po
majhni razliki barve od drugih las. Vred tega
uspeha osrčen sem zdravil z Lovacrinom deloma
sam, deloma s kolegi vsega skup deset slučajev
Alopecije različnega izvora in razširjenja od
majhnih mest do popolne plešavosti in več
slučajev seborrhoe (delanje luskin) v zvezi z
Effluvium capillorum (izpadanje las) in sem
splošno dosegel popolno ozdravitev, ki je tra-
jala 2-3 mesece.

Pod lahko rdečico kože in odpadanjem
luskin so se pokazali v mozoljih majhni koni-
časti lasje, kojih rast je bilo moči od dne do dne
opazovati, dokler niso bila plešasta mesta pokrita
z bujnimi lasmi.

Zgoraj imenovana različna barva las je zadobila normalno barvo pri nadaljnjem
zdravljenju. Naj tukaj izrecno poudarjam, da so vsi moji bolniki dolgo časa pred
zdravljenjem z Lovacrinom rabili najrazličnejša sredstva, toda nobenega niti najmanj-
šega uspeha ni bilo mogoče doseči.

Nobene opravičbe ni več za luskinе,
ali plešavost, kakor kaže jasno zgorejšna
slika.

10. novembra: lasje so zelo
zmerna deskvamacija kože.
1. decembra: Vsa preje
naravne barve.

Nekaj zdravniških sodb:

Vaš Lovacrin je takoj izborni vplival v šestih slučajih seborrhoe (de-
lanju luskin) z effluvium (izpadanje las) las na glavi in ne bom pozabil, ob pri-
ložnosti ga zopet rabiti. Na vsak način pa Vas prosim, da mi dostojate še tri stek-
lenice Lovacrina.

Med. dr. Ludovik Kornet.

Rad Vam potrjujem izvrstni efekt Lovacrina. Gotovo je ena najboljših
antiseptičnih in seboriranih voda za glavo, pri tem prijetna in mila. Moji pacienti
jo hvalijo in jo priporočajo dalje v svojem krogu. Med. dr. L. Marguies.

Sredstvo za rast las, imenovano Lovacrin, sem priporočil v nekem pri-
mernem slučaju in potrjujem, da je v istini bil vidljiv jasen vpliv že čez nekaj
tednov. Vpliv na kožo na glavi je bil brezdvomno antiseptičen. Priporočil ga bom
tudi nadalje. Med. dr. Szentcs Béla.

Z od Vas poslanim Lovacrinom sem dosegel v štirih slučajih prehodnje
plešavosti, oziroma bolehavega izpadanja las jako razveseljivo zboljšanje in bom to
sredstvo v svoji praksi vedno rad rabil. Med. dr. Jostp Karos.

Z Lovacrinom sem dozdaj prav zadovoljen. Privrati je, da sem dobil
zaupanje v kako sredstvo za rast las. Sam na sebi sem opazoval antiseborrhoeični
vpliv in konstatal na preje plešastih mestih poganjanje malih las. Priporočal ga
bom tudi v svoji domovini. Med. dr. Kazimir Schamet.

Lovacrin zgoščuje lase, zabranjuje luskinе, odstranjuje mozolje, naredi vsak las težak, dolg in mehak kot svila. Prezgodaj osiveli lasje zadobe brez
barvanja zopet svojo naravno barvo. — Z Lovacrinom oziroma korenine las v popolno zadovoljitev pacienta. Mladi lasje nastanejo in rastejo čudovito
hitro. Matere majhnih deklic, katerih lasje so kratki in očividno čisto brez življenja, bodo gotovo osupnjene nad čudovitimi uspehi tega čudotvornega
sredstva. Med tem ko je preprati določen za to, da odstranjuje in zabranjuje pri starejših osebah luskinе, izpadanje las in plešavost, je važno za
vsako mater, da ve, da je sredstvo, ki pripomore njenim malim ljubljencem k krasnim lasem.

Lovacrin se dobi v steklenicah po 5 K, 3 steklenice skupaj 12 K, 6 steklenic pa 20 K.

Posilja se proti poštnemu povzetju ali če se vpošlje denar naprej. Naročila je nasloviti na evropski depot

M. FEITH, DUNAJ, Mariahilferstrasse Nr. 45.

Dalje se dobiva v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah.

Hiša

Znadstropna, v sredi mesta, s podstrešjem, v dobrem stanu na najboljšem prostoru, v kateri se nahajajo lepi prostori za vsako trgovino, se zaradi preselitve takoj **proda**. — Ponudbe pod „Nanos št. 51“ na upravništvo „Slov. Naroda.“ 614—13

Zalne klobuke

v bogati izbiri od najcenejših do najfinjših vrst priporoča 15

salon modnih klobukov
Benedikt, Ljubljana.

8 dni na poizkušnjo

pošljem vsakomur svojo pristno

nikljasto

Roskopf-remontoarko

na sidro.

Te ure imajo močno Roskopf-kolesje na sidro in močno nikljasto okrovje. Cena z verižico in tokom vred. **2.30**. 2 kom. staneta le **4.50**. Tr letni pisarni jamstveni list priložim vsaki uri. 365—10 Razpošilja le proti povzetju

Josip Spiering

Dunaj I., Postgasse št. 2.—62.

Kavarna „Ilirija“

ob praznikih, sobotah in nedeljah

vso noč odprta.

Fric Novak

kavarnar 73—16

Kolodvorske ulice št. 22.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29.217.694-46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78.324.623-17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko. narodno upravo.
Vsa poslanila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čezar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obkornostne namene.

Nujno svarilo.

Častito občinstvo v njega lastnem interesu opozarjamo, da se delajo poizkusi rastlinske mast pod različnimi men i znamkami po veličevati in spravljati na trg.
Pred nakupom takih malovrednih ponaredb nujno svarimo, zakaj le po našem, v vseh državah patentovanem načinu napravljeni

KUNEROL

je dokazano prva in najboljša
rastlinska mast, ki je kot najčistiša jedilna mast

priznana od avtoritet. 2538—28

Popolno nadomestilo za surovo maslo, svinjsko maslo, maslo itd.
Zahtevajte „Kunerol“ v vsaki boljši prodajalnici jestvin. V kraje, kjer se „Kunerol“ še ne dobiva, pošljamo poskusne pošne skatle po okoli 5 kg brutto po 6 K 50 h za skatlo, franko na vsako avstro-ogransko pošto proti povzetju. Za razpečevalce po železnici v zavrtkih po 1/4 ali 1 kg, zabojih pa od 10 kg naprej.

Za grosiste prednostne cene!

Brošure in zdravniška izpričevala zastoj.

Prva in najstarejša tovarna za rastlinsko mast

v monarhiji
Emanuel Khuner & sin

Dunaj XIV/2. Etabilirana 1890.

Dobra kuharica

je izšla **Minka Vasičeva** je izšla

v založništvu Lavoslava Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje zajokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezane.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 60—14

V soboto, dne 4. marca

se prične zaradi popolne

prostovoljna prodaja.

Prodaja se: najnovejše blago za damske spomladanske obleke, svilnato blago za bluže, paletoti, plašči (Brunnenmäntel), okoli 200 izgotovljenih svilnatih bluz od gl. 3-50 višje, fini franc. batisti in pralni zefiri od 16 kr. višje, posteljna pregrinjala in garniture, plišaste preproge od gl. 1-65 višje ter žensko in moško perilo. 697-10

Mestni trg št. 25. Anton Primožič, Ljubljana. Mestni trg št. 25.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Uno je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad imej „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

1082—67

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

Juri Schicht

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Češko)

Ceno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 9-60, boljšega K 12-;
belega, jako mehkega skubljenega K 18-;
K 24- snežno belega, mehkega, skubljenega
K 30-; K 36-; Pošilja se franco proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov. 929-3
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pošta Plzen na Češkem.

Varst. znamka: Sldro.
Liniment. Capsici comp.
nadomestilo za 3048-29
Pain-Expeller
priznana izborna, bolečine tola-
žeče mazilo; po 80 h., K 1-40 in
K 2- se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupu tega splošno priljub-
ljenega domačega zdravila naj se
jemljejo le originalne steklenice
v škatlicah z našo varstveno
znamko „sldro“ iz Richterjeve
lekarnice, potem je vsakdo prepričan,
da je dobil originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri
Zlatem levu v Pragi,
I., Eliščina c. b. Raspošiljanje vsak dan.

Jaz
ne poznam za gojitev kože, oso-
bito za odstranitev peg in za do-
sego nežne poti boljsega in uspeš-
nega zdravilnega mila, nego je
preizkušeno
Bergmannovo lilijno mlečnato milo
(znamka 2 škrata)
Bergmann & Co., Dečín ob Labi.
Prodajata kos po 80 vin.:
Drogerija Anton Kanc in
J. Wutscherja nasl. V. Schiffer
11930-2 v Ljubljani.

Kdor je vajen piti kakao, naj
v svoj prid poizkusi novo vrsto
Ivana Hoffa
KANDOL-KAKAO
ki zaradi svoje neznatne tolišča-
tosti ne moti prebavljanja, ampak
je jako lahko prebaven.
Kandol-kakao
ima mimo vseh drugih
kakaovskih vrst vrhutega to
odločilno prednost, da je ob
najboljšem okusu
dokaj cenejši in zaradi zdru-
žitve s sladom tudi jako
redilen.
Kdor poizkusi Kandol-kakao, ga rabi trajno.
Zavoji po 1/4 kg 90 vin. se dobivajo
v vseh trgovinah s specerijskim in
kolonialnim blagom.
Pristno samo v zavojih z levjo znamko.

Veliko zalogo raznih
VOZOV
ima naprodaj izdelovalnica vozov
I. BAN 1067 2
Ljubljana, Dunajska cesta št. 31.
Istotam se vsprejemajo tudi
vse vrste popravila

„Romulus“
napolnjenat dežnik
s pristnim v blago vtkanim napisom
„Romulus“. 2664-13
„Remus“
dežnik iz čiste svile, popolnoma
neotežene. Pristen samo z napisom
„Remus“, vtkanim v blago.
Ceno, elegantno, lahko, nepremoč-
ljivo. Se ne trga po gubah.
V Ljubljani jih prodaja samo Josip
Vidmar, izdeovalec dežnikov, Stari
trg.
Tamkaj tudi preoblačijo dežnike z bla-
gom „Romulus“ in „Remus“.

Res
je, da proti luskeam in izpadanju
las ni uspešnejšega sredstva in tudi
ne bolj osvežujoče vode za glavo,
nego je svetovnoslavni
Bergmannov
originalni um Shampooling - Bay
(znamka: 2 škrata)
Bergmann & Co., Dečín ob Labi
ki je znano najstarejša in najboljša
znamka ruma Bay.
Prodajata v steklenicah po 2 K
Drogerija Anton Kanc in
brivec O. Fettich-Frankheim
8 930-2 v Ljubljani.

Lepi moški
in ženski klobuki
fino perilo, kravate, kakor tudi vsi v
modno trgovino spadajoči predmeti
se dobe pri
J. S. Benediktu
Prešernove ulice 3.

Založnik zveze c. k. av. drž. uradnikov
K. Košak
zlatar
Ljubljana, Prešernove ulice 5
priporoča slav. občinstvu svojo
veliko zalogo
zlatnine in srebrnine,
briljantov in diamantov
in drugih v njegovo stroko
142 spadajočih stvari 15
po najnižjih cenah.

Zaloga koles
in motorjev
iz znane tovarne J. Puch v Gradcu.
Z dveletnim jamstvom. 488 9
FRANC ČUDEN
urar in trgovec v Ljubljani
Prešernove ulice, nasproti franč. samostana
Filialka: Mestni trg, nasproti rotovža.
Drugi vrst kolesa od K 120- dalje.
Z enoletnim jamstvom.
Velika zaloga šivalnih strojev.
Cenovniki zastoj in poštnine prosto.

Slaščičarna, kavarna in pekarna
JAKOB ZALAZNIK
Stari trg št. 21.
Slav. občinstvu priporočam ob priliki
velikonočnih
praznikov
svojo veliko zalogo različnih cukrenih,
kakor tudi galanterijskih pirhov. V
zalogi imam v veliki izbiri domača in
inozemski vina v steklenicah, naj-
finejše likerje, pravi maraskin iz
Zadra, benediktinec, alaš in drugo.
Vsak dan sveži
šarklji, pince in titole.
Sveže blago!
Po naročilu izgotavljam tudi
raznoverstne potice
mandeljnov, rozinove,
medene, orehove itd.
V kavarni
se dobi bela in črna kava,
čaj, fini likerji itd. itd.
Točna postrežba!
Filialke:
* Mestni trg št. 6. *
Sv. Petra cesta št. 26.

Ohranitev zdravega
ŽELODCA
tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v ura-
navi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega sa-
ptja. Preizkušeno, iz izbranih najboljših in uspeš-
nih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbu-
jajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko od-
vajačo domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
znane posledice nezmernosti, slabe diete, preha-
lenja in sopnega zaprtja, n. pr. gorečico, na-
penjanje, nezmerno tvorbo kislin ter krče je
dr. Rose balzam za želodec iz lekarnice B.
FRAGNERJA v PRAGI.
SVARILO!
Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno
znamko.
Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-ja v Pragi,
c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice 203.
Po pošti raspošilja se vsak dan.
Proti vpošiljavi K 2-56 se pošlje ve-
lika steklenica in za K 1-50 mala ste-
klenica na vse postaje avstro-ogerske
monarhije poštnine prosto.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mar-
b. deitschlager, J. Mayr. 2678-15

BRZOJAVKA!
ANTON SCHUSTER, Ljubljana
Špitalske ulice št. 7
793-5
novosti
konfekcije za dame in deklice,
bluz in deških oblek, modnega
blaga za dame in gospode; voile,
satin, levantin, preproge, naj-
boljše platno, chiffon, perilo in
kravate za gospode.
Solidno blago! Nizke cene!
Vzorci na zahtevanje poštnine prosto.